ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΗΛ



Τὸ θεῖον Πάθος

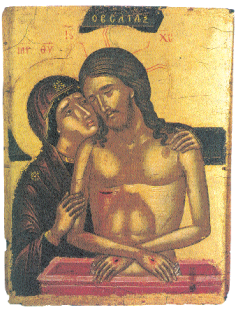
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ 2009

Τὸ Θεῖον Πάθος

Σειρά: « Χριστολογικά», ἀριθμ. 16

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΗΛ

Τὸ Θεῖον Πάθος



Ἡ ἄκρα Ταπείνωσις: Μονὴ Ἰβήρων

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ 2009

Τὸ Θεῖον Πάθος

Κείμενον:
Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Στοιχειοθεσία, Διακόσμησις,Ἐπιμέλεια Ἐκδόσεως:
Ἀδελφότης Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου Καρέα

Copyright: Ἱερὰ Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ.
Λεωφόρος Ὑμηττοῦ 47-51, 161 21 Καισαριανή, Τηλ. 210 72.24.123
www.imkby.gr (e-mail) info@imkby.gr

ISBN: 978-960-6841-15-6

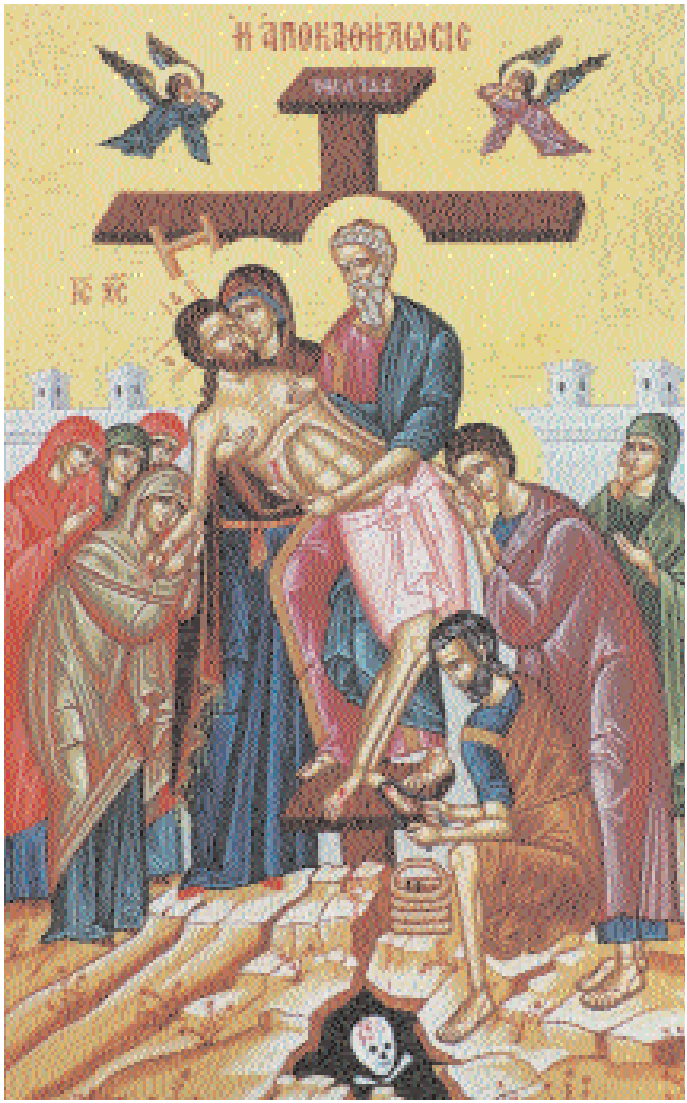
Ἐκδοτική Παραγωγή
ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
Ἀράχωβης 13-16, 116 36 Ἀθῆνα
Τηλ.: 210.921.7513, 210.921.4820 • Fax: 210.923.7033
www.eptalofos.gr • e-mail: info@eptalofos.gr

Περιεχόμενα

Πρόλογος		11
Α΄.	Προαναγγελία τοῦ Πάθους	12
Β΄.	Γιατί ἡ Ἑβδομάδα τοῦ Πάθους ὀνομάζεται Μεγάλη	43
Γ΄.	Βάση καί κέντρο τῆς «ἐν Χριστῷ ζωῆς»	45
Δ΄.	Ὁ σκοπὸς τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου μας	46
Ε΄.	Ἡ θυσία Του ἦταν ἑκούσια	49
ΣΤ΄.	Πάθος σωτήριο καὶ λυτρωτικό	53
Ζ΄.	«Φῶτα σωστικά»	54
Η΄.	Παιδεία Κυρίου	56
Θ΄.	Μάρτυρες τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως	57
Ι΄.	Κρίσις τοῦ κόσμου	58
ΙΑ΄.	Τὸ μεγαλεῖο τοῦ θείου Πάθους	59
ΙΒ΄.	Ὁ ἀναμάρτητος Κύριος	60
ΙΓ΄.	Τὸ καθῆκον τῶν πιστῶν	62
ΙΔ΄.	Ἡ δύναμις τῆς θυσίας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ	64
Ἐπίλογος		75



Ἡ Παναγία τοῦ Πάθους ἢ ἡ Ἀμόλυντος: Μουσεῖο Ζακύνθου



Ἀποκαθήλωσις: Ἔργο τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου, Καρέα

Πρόλογος

Τὸ Πάθος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα ὑπέφερε ἑκουσίως γιὰ τὴν σωτηρία μας, ἀπέβηκαν λυτρωτικά γιὰ τὸ ἀνθρώπινο γένος.

Ἀπὸ τὸ Πάθος τοῦ Κυρίου μας, ποὺ κορυφώθηκε μὲ τὸν ἐπὶ σταυροῦ θάνατό Του, ἐλάβαμε τὴν ἄφεσι τῶν ἁμαρτιῶν μας, τιμηθήκαμε μὲ τὴν υἱοθεσία μας ἀπὸ τὸν ἐπουράνιο Θεὸ καὶ Πατέρα μας, ἀποκατασταθήκαμε στὸν αἰώνιο πνευματικὸ κόσμο, γίναμε *«κοινωνοὶ θείας φύσεως»* (Πέτρου Β΄ α΄ 4) καὶ κληρονομήσαμε τὴν αἰώνια ζωὴ καὶ τὰ ἀγαθά της.

Αὐτὸ εὑρίσκεται στὸ κέντρο τῆς λατρείας τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἀποτελεῖ πηγὴ ἐμπνεύσεως καὶ δυνάμεως στὴν πνευματική ζωή μας.

Προϋποθέτει ὅμως τὴν βαθύτερη κατανόησι τῶν γεγονότων.

Στὴν μικρὴ αὐτὴ μελέτη ἐπισημαίνουμε ὡρισμένες βασικὲς διδασκαλίες τῆς Ἐκκλησίας μας, ποὺ θὰ βοηθήσουν στὴν βίωσι τῶν σωτηρίων τούτων γεγονότων.

Α΄. Προαναγγελία τοῦ Πάθους

Τὸ Πάθος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν ἦταν ἀπρόοπτο.

1. Ὁ Κύριός μας τὸ γνώριζε γι᾽ αὐτὸ καὶ τὸ προανήγγειλε

α΄. Σὲ τρεῖς διαφορετικὲς περιπτώσεις στοὺς μαθητές Του:

❄ «Ἀπὸ τότε ἄρχισε ὁ Ἰησοῦς νὰ φανερώνει στοὺς μαθητές του πὼς πρέπει νὰ πάει στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ πάθει πολλὰ ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ νὰ θανατωθεῖ καὶ νὰ ἀναστηθεῖ τὴν τρίτη μέρα. Ὁ Πέτρος τὸν πῆρε κατὰ μέρος κι ἄρχισε νὰ τὸν μαλώνει καὶ νὰ τοῦ λέει: Θεὸς φυλάξοι, Κύριε! Νὰ μὴ σοῦ συμβεῖ αὐτό! Τότε ὁ Ἰησοῦς γύρισε καὶ τοῦ εἶπε: Φύγε ἀπὸ μπροστά μου, σατανᾶ! Ἐσὺ μοῦ γίνεσαι ἐμπόδιο, γιατί δὲν σκέφτεσαι ὅπως θέλει ὁ Θεός, ἀλλὰ ὅπως θέλουν οἱ ἄνθρωποι»[1].

1. *«Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων· ἵλεώς σοι, Κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ· ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων»* (Ματθαίου ιστ΄ 21-23).

❄ «Ἔτσι καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει νὰ πάθει ἀπ᾽ αὐτούς»[2].

❄ «Ἐνῶ οἱ μαθητὲς περιέρχονταν τὴν Γαλιλαία, τοὺς εἶπε ὁ Ἰησοῦς: Ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου πρόκειται νὰ παραδοθεῖ σὲ χέρια ἀνθρώπων· θὰ τὸν θανατώσουν, καὶ τὴν τρίτη μέρα θὰ ἀναστηθεῖ. Καὶ λυπήθηκαν πάρα πολύ»[3].

❄ «Καὶ ὅταν ἀνέβαινε στὰ Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς, πῆρε ἰδιαιτέρως τοὺς δώδεκα μαθητές Του στὸν δρόμο καὶ τοὺς εἶπε· Ἰδοὺ ἀναβαίνουμε στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ παραδοθεῖ στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ θὰ τὸν καταδικάσουν σὲ θάνατο, καὶ θὰ τὸν παραδώσουν στοὺς ἐθνικοὺς γιὰ νὰ τὸν περιπαίξουν καὶ νὰ τὸν μαστιγώσουν καὶ νὰ τὸν σταυρώσουν· ὅμως τὴν τρίτη ἡμέρα αὐτὸς θὰ ἀναστηθεῖ»[4].

❄ «Τοὺς εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς: Ὅταν ὑψώσε-

2. *«Οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ᾽ αὐτῶν»* (Ματθαίου ιζ΄ 12).

3. *«Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα».* (Ματθαίου ιζ΄ 22-23).

4. *«Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ᾽ ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται»* (Ματθαίου κ΄ 17-19).

τε τὸν Υἱὸ τοῦ Ἀνθρώπου, τότε θὰ καταλάβετε πὼς ἐγὼ εἶμαι, αὐτὸς ποὺ πραγματικὰ εἶμαι καὶ ὅτι δὲν κάνω τίποτε ἀπὸ μόνος μου, ἀλλὰ τὰ λέω αὐτὰ ὅπως μὲ δίδαξε ὁ Πατέρας μου»[5].

❄ «Ἀλήθεια σᾶς λέω: Ἂν ὁ σπόρος τοῦ σιταριοῦ πέσει στὴ γῆ ἀλλὰ δὲν πεθάνει, μένει ἕνας μόνος σπόρος, ἂν ὅμως πεθάνει, κάνει ἄφθονο καρπό»[6].

❄ «Ὅταν τελείωσε ὁ Ἰησοῦς ὅλα αὐτὰ τὰ λόγια εἶπε στοὺς μαθητές Του: Ξέρετε ὅτι σὲ δύο μέρες εἶναι ἡ γιορτὴ τοῦ Πάσχα καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου θὰ παραδοθεῖ γιὰ νὰ σταυρωθεῖ»[7].

δ'. Δημόσια στὸν Ἰουδαϊκὸ λαό:

❄ «Νοιώθω τώρα ταραχὴ μέσα μου. Ἀλλὰ τί νὰ πῶ; Νὰ πῶ Πατέρα, γλίτωσέ με ἀπ' ὅ,τι θὰ συμβεῖ αὐτὴ τὴν ὥρα; Μὰ ἐγὼ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἦρθα, γιὰ νὰ περάσω αὐτὴ τὴν ὥρα τῆς ὀδύνης. Θὰ πῶ, Πατέρα, κάνε αὐτὸ ποὺ θὰ δοξάσει τὸ ὄνομά σου.

5. *«Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ»* (Ἰωάννου η΄ 28).

6. *«Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει, ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει»* (Ἰωάννου ιβ΄ 24).

7. *«Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι»* (Ματθαίου κστ΄ 1-2).

Τότε ἦρθε μιὰ φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανό: Τὸ ὄνομά μου τὸ δόξασα καὶ θὰ τὸ δοξάσω καὶ πάλι. Τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων ποὺ βρίσκονταν ἐκεῖ κι ἄκουσαν τὴν φωνὴ ἔλεγαν πὼς ἔγινε βροντή. Ἄλλοι ἔλεγαν: Ἄγγελος τοῦ μίλησε. Ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀποκρίθηκε: Αὐτὴ ἡ φωνὴ δὲν ἀκούστηκε γιὰ μένα ἀλλὰ γιὰ σᾶς. Ἔφτασε ἡ ὥρα ποὺ ὁ κόσμος αὐτὸς θὰ κριθεῖ· ἔφτασε ἡ ὥρα ποὺ ὁ ἄρχοντας αὐτοῦ τοῦ κόσμου θὰ διωχτεῖ ἔξω ἀπὸ τὸν κόσμο. Ἐγώ, ὅταν θὰ ὑψωθῶ ἀπὸ τὴν γῆ, ὅλους τοὺς ἀνθρώπους θὰ τοὺς τραβήξω κοντά μου. Λέγοντας αὐτό, ὑποδήλωνε μὲ τί εἴδους θάνατο θὰ πέθαινε. Τότε τὸ πλῆθος τοῦ ἀποκρίθηκε: Ἐμεῖς μάθαμε ἀπὸ τὸν νόμο πὼς ὁ Μεσσίας θὰ ζήσει αἰώνια· πῶς ἐσὺ λὲς ὅτι πρέπει νὰ ὑψωθεῖ ἀπὸ τὴν γῆ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου; Ποιός εἶναι αὐτὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου; Τότε ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε: Λίγο καιρὸ ἀκόμα τὸ φῶς θὰ εἶναι ἀνάμεσά σας. Περπατᾶτε ὅσο ἔχετε τὸ φῶς, γιὰ νὰ μὴ σᾶς πιάσει τὸ σκοτάδι· κι αὐτὸς ποὺ περπατάει στὸ σκοτάδι δὲν ξέρει ποῦ πάει. Ὅσο ἔχετε τὸ φῶς πιστεύετε στὸ φῶς, γιὰ νὰ γίνετε παιδιὰ τοῦ φωτός. Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἰησοῦς, κι ἔφυγε καὶ κρύφτηκε μακριά τους[8].

8. *«Νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται, καὶ τί εἴπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω. ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγε βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον· Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς*

γ΄. Ἰδιαιτέρως στοὺς μαθητές Του στὸν Μυστικὸ Δεῖπνο:

❄ «Σᾶς τὰ λέω ἀπὸ τώρα πρὶν γίνουν, ὥστε, ὅταν γίνουν, νὰ πιστέψετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι αὐτός, στὸν ὁποῖον ἀναφέρονται αὐτά[9].

2. Τὸ Πάθος Του εἶχε προφητευθεῖ ἀπὸ τοὺς Προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης

Ἀναφέρουμε τὶς προφητεῖες γιὰ τὸ Θεῖο Πάθος,
τὴν Ἀνάστασι
καὶ τὴν Ἀνάληψι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

α΄. Ἡ ἀπόρριψίς Του ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους Προφητεία:

❄ «Ἦταν περιφρονημένος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώ-

καὶ εἶπεν· οὐ δι᾽ ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ γέγονεν, ἀλλὰ δι᾽ ὑμᾶς. νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω· κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος· ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς σὺ λέγεις, δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς μεθ᾽ ὑμῶν ἐστι· περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ᾽ αὐτῶν». (Ἰωάννου ιβ΄ 27-36).

9. *«Ἀπ᾽ ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι»* (Ἰωάννου ιγ΄ 19).

πους κι ἐγκαταλελειμμένος· ἄνθρωπος φορτωμένος θλίψεις, τοῦ πόνου σύντροφος, ἔτσι ποὺ νὰ γυρίζουν ἀλλοῦ οἱ ἄνθρωποι τὸ πρόσωπό τους. Τόσο πολὺ βασανίστηκε ὥστε παραμορφώθηκε τὸ πρόσωπό του, ἐξευτελίστηκε καὶ ἐξουθενώθηκε κυριολεκτικά[10].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Ἦρθε στὸν τόπο τὸν δικό του, καὶ οἱ δικοί του (οἱ Ἰουδαῖοι) δὲν τὸν δέχτηκαν[11].

❄ «Ἐγὼ ἦρθα ἐξουσιοδοτημένος ἀπὸ τὸν Πατέρα μου, ἐσεῖς ὅμως δὲν μὲ παραδέχεστε· ἂν ἔρθει κάποιος ἄλλος ἀπὸ δική του πρωτοβουλία, αὐτὸν θὰ τὸν δεχτεῖτε[12].

❄ «Σηκώθηκαν τότε καὶ ἔβγαλαν τὸν Ἰησοῦ ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι καὶ τὸν ἔφεραν ὡς τὴν ἄκρη τοῦ βουνοῦ, πάνω στὸ ὁποῖο ἦταν χτισμένη, γιὰ νὰ τὸν ρίξουν στὸν γκρεμό[13].

❄ «Ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου ὅμως πρέπει πρῶτα

10. «*Ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον καὶ ἐκλεῖπον παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων· ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἠτιμάσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη*» (Ἡσαΐου νγ΄ 3).

11. «*Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον*». (Ἰωάννου α΄ 11. ε΄ 43).

12. «*Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήψεσθε*» (Ἰωάννου ε΄ 43).

13. «*Καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὀφρύος τοῦ ὄρους, ἐφ᾽ οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ᾠκοδόμητο, εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν*». (Λουκᾶ δ΄ 29. ιζ΄ 25).

νὰ πάθει πολλὰ καὶ νὰ ἀποδοκιμαστεῖ ἀπὸ τούτη τὴν γενιά»[14].

❄ «Ὅλο μαζὶ ὅμως τὸ πλῆθος κραύγαζε καὶ ἔλεγε: Θανάτωσέ τον αὐτὸν κι ἐλευθέρωσέ μας τὸν Βαραββᾶ».[15]

δ'. Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδός Του στὴν Ἱερουσαλήμ

Προφητεία:

❄ «Χαῖρε, πόλι τῆς Σιών! Ἀλαλάξτε ἀπὸ χαρά, κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλήμ! Νάτος, ὁ βασιλιάς σας, ἔρχεται· εἶναι δίκαιος καὶ σώζει. Εἶναι πρᾶος καὶ κάθεται πάνω σ' ἕνα ὑποζύγιο, καὶ σ' ἕνα νεαρὸ πουλάρι[16].

❄ «Ὁ Κύριος διακήρυξε στὰ πέρατα τῆς γῆς: Πεῖτε στὴν πόλι τῆς Σιών, «νάτος ὁ σωτήρας σου, ἔρχεται! Φέρνει μαζί του τὸν λαὸ ποὺ ἔσωσε· αὐτὸς εἶναι ἡ ἀνταμοιβή του»[17].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Πῆραν κλαδιὰ φοινικιᾶς, καὶ βγῆκαν ἀπὸ

14. «*Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης*». (Λουκᾶ ιζ΄ 25).

15. «*Ἀνέκραξαν δὲ παμπληθεὶ λέγοντες· αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν Βαραββᾶν*» (Λουκᾶ κγ΄ 18).

16. «*Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιών· κήρυσσε, θύγατερ Ἱερουσαλήμ· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι, δίκαιος καὶ σῴζων αὐτός, πραΰς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον νέον*» (Ζαχαρίου θ΄ 9).

17. «*Ἰδοὺ γὰρ Κύριος ἐποίησεν ἀκουστὸν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς· εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· ὁ σωτήρ σοι παραγέγονεν ἔχων τὸν ἑαυτοῦ μισθὸν καὶ τὸ ἔργον πρὸ προσώπου αὐτοῦ*» (Ἡσαΐου ξβ΄ 11).

τὴν πόλι νὰ τὸν προϋπαντήσουν κραυγάζοντας: Δόξα στὸν Θεό! Εὐλογημένος αὐτὸς ποὺ ἔρχεται σταλμένος ἀπὸ τὸν Κύριο! Εὐλογημένος ὁ βασιλιᾶς τοῦ Ἰσραήλ! Ὁ Ἰησοῦς εἶχε βρεῖ ἕνα πουλαράκι καὶ κάθισε πάνω του, ὅπως λέει ἡ Γραφή: Μὴ φοβᾶσαι θυγατέρα μου, πόλι τῆς Σιών· νὰ ποὺ ἔρχεται σὲ σένα ὁ βασιλιᾶς σου, σὲ πουλαράκι πάνω καθισμένος»[18].

γ΄. Ἡ προδοσία ἀπὸ φίλο

Προφητεία:

❄ «Κι ὁ φίλος μου ἀκόμα ὁ ἀκριβός, ποὺ τὸν ἐμπιστευόμουν καὶ τρώγαμε ψωμὶ μαζί, μοῦ γύρισε τὴν πλάτη καὶ μὲ κλώτσησε»[19].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Τότε ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα μαθητές, πῆγε στοὺς ἀρχιερεῖς, γιὰ νὰ τοὺς παραδώσει τὸν Ἰησοῦ»[20].

---

18. «*Ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ᾽ αὐτό, καθώς ἐστι γεγραμμένον· μὴ φοβοῦ θύγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου*» (Ἰωάννου ιβ΄ 13-15).

19. «*Καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου, ἐφ᾽ ὃν ἤλπισα, ὁ ἐσθίων ἄρτους μου, ἐμεγάλυνεν ἐπ᾽ ἐμὲ πτερνισμόν*» (Ψαλμοῦ μα΄ 10).

20. «*Καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς*» (Μάρκου ιδ΄ 10).

δ΄. Ἐπωλήθη γιὰ τριάκοντα ἀργύρια

Προφητεία:

❄ «Τότε τοὺς εἶπα: Ἂν σᾶς φαίνεται καλό, δῶστε μου τὸν μισθό μου· ἂν ὅμως ὄχι, κρατῆστε τον. Μοῦ μέτρησαν λοιπὸν τὸν μισθό μου, τριάντα ἀργύρια»[21].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Τί θὰ μοῦ δώσετε; Κι ἐγὼ θὰ σᾶς τὸν παραδώσω. Αὐτοὶ τοῦ μέτρησαν τριάντα ἀργύρια»[22].

❄ «Ὅταν ὁ Ἰούδας ποὺ τὸν εἶχε προδώσει ἔμαθε πὼς καταδικάστηκε ὁ Ἰησοῦς, μεταμελήθηκε· ἐπέστρεψε τὰ τριάντα ἀργύρια στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ στοὺς πρεσβυτέρους τοῦ συνεδρίου καὶ τοὺς εἶπε: "Ἁμάρτησα, γιατὶ ἔστειλα στὸν θάνατο ἕναν ἀθῶο". Ἐκεῖνοι ὅμως τοῦ ἀποκρίθηκαν: "Κι ἐμᾶς τί μᾶς νοιάζει; Δικό σου εἶναι τὸ κρίμα". Ὁ Ἰούδας τότε πέταξε τὰ τριάντα ἀργύρια στὸν ναό, ἔφυγε καὶ πῆγε καὶ κρεμάστηκε. Οἱ ἀρχιερεῖς μάζεψαν τὰ ἀργύρια καὶ εἶπαν: Αὐτὰ τὰ χρήματα στάζουν αἷμα καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μποῦν στὸ χρηματοκιβώτιο τοῦ ναοῦ. Ἔκαναν σύσκεψι κι ἀποφάσισαν ν' ἀγοράσουν μ' αὐτὰ τὸ χωράφι τοῦ κεραμέα,

21. «*Καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτούς· εἰ καλὸν ἐνώπιον ὑμῶν ἐστι, δότε στήσαντες τὸν μισθόν μου ἢ ἀπείπασθε· καὶ ἔστησαν τὸν μισθόν μου τριάκοντα ἀργυροῦς*» (Ζαχαρίου ια΄ 12)

22. «*Τί θέλετέ μοι δοῦναι, καὶ ἐγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια*» (Ματθαίου κς΄ 15. κζ΄ 3-10.)

γιὰ νὰ θάβουν ἐκεῖ τοὺς ξένους. Γι' αὐτό, τὸ χωράφι ἐκεῖνο ὀνομάστηκε "Ἀγρὸς Αἵματος," κι ἔτσι λέγεται ὡς τὰ σήμερα. Βγῆκε ἔτσι ἀληθινὸ αὐτὸ ποὺ εἶχε προφητέψει ὁ Ἱερεμίας: Καὶ πῆραν τὰ τριάντα ἀργύρια, ὅσο τὸν ἐκτίμησαν οἱ Ἰσραηλίτες πὼς ἀξίζει, καὶ τὰ ἔδωσαν γιὰ τὸ χωράφι τοῦ κεραμέα, ὅπως μὲ πρόσταξε ὁ Κύριος»[23].

ε'. Ἐπιστροφὴ τοῦ τιμήματος τῆς προδοσίας

Προφητεία:

❄ «Καὶ μοῦ εἶπε ὁ Κύριος: "Εὖγε! Ρίξ' τα στὸ χυτήριο· τόσο μὲ ἐκτίμησαν". Πῆγα λοιπὸν στὸν ναὸ καὶ πέταξα τὰ τριάντα ἀργύρια στὸν ἄνθρωπο ποὺ λιώνει στὸ χυτήριο τὸ χρυσάφι καὶ τὸ ἀσήμι τοῦ ναοῦ»[24].

---

23. «*Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις λέγων· ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῶον. οἱ δὲ εἶπον· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει. καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησε, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον· οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι. συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις· διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον. τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι Κύριος*» ((Ματθαίου κζ΄ 3-10.).

24. «*Καὶ εἶπε Κύριος πρός με· κάθες αὐτοὺς εἰς τὸ χωνευτήριον, καὶ σκέψαι εἰ δόκιμόν ἐστιν, ὃν τρόπον ἐδο-*

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Ὅταν ὁ Ἰούδας ποὺ τὸν εἶχε προδώσει ἔμαθε πὼς καταδικάστηκε ὁ Ἰησοῦς, μεταμελήθηκε· ἐπέστρεψε τὰ τριάντα ἀργύρια στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ στοὺς πρεσβυτέρους τοῦ συνεδρίου καὶ τοὺς εἶπε: Ἁμάρτησα, γιατὶ ἔστειλα στὸν θάνατο ἕναν ἀθῶο. Ἐκεῖνοι ὅμως τοῦ ἀποκρίθηκαν: Κι ἐμᾶς τί μᾶς νοιάζει; Δικό σου εἶναι τὸ κρίμα. Ὁ Ἰούδας τότε πέταξε τὰ τριάντα ἀργύρια στὸν ναό, ἔφυγε καὶ πῆγε καὶ κρεμάστηκε. Οἱ ἀρχιερεῖς μάζεψαν τὰ ἀργύρια καὶ εἶπαν: Αὐτὰ τὰ χρήματα στάζουν αἷμα καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μποῦν στὸ χρηματοκιβώτιο τοῦ ναοῦ. Ἔκαναν σύσκεψι κι ἀποφάσισαν ν' ἀγοράσουν μ' αὐτὰ τὸ χωράφι τοῦ κεραμέα, γιὰ νὰ θάβουν ἐκεῖ τοὺς ξένους. Γι' αὐτό, τὸ χωράφι ἐκεῖνο ὀνομάστηκε *"Ἀγρὸς Αἵματος"*, κι ἔτσι λέγεται ὡς τὰ σήμερα. Βγῆκε ἔτσι ἀληθινὸ αὐτὸ ποὺ εἶχε προφητέψει ὁ Ἱερεμίας: Καὶ πῆραν τὰ τριάντα ἀργύρια, ὅσο τὸν ἐκτίμησαν οἱ Ἰσραηλίτες πὼς ἀξίζει, καὶ τὰ ἔδωσαν γιὰ τὸ χωράφι τοῦ κεραμέα, ὅπως μὲ πρόσταξε ὁ Κύριος»[25].

κιμάσθην ὑπὲρ αὐτῶν. καὶ ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς καὶ ἐνέβαλον αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον Κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον» (Ζαχαρίου ια΄ 13).

25. «*Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις λέγων· ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῶον. οἱ δὲ εἶπον· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει. καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησε, καὶ ἀπελθὼν*

στ'. Ἡ θέσις τοῦ Ἰούδα θὰ δοθεῖ σὲ ἄλλον

Προφητεία:

❄ «Ὥστε ὅταν θὰ δικάζεται, ἔνοχος νὰ βρεθεῖ κι ἡ προσευχή του νὰ τοῦ λογιστεῖ ἁμαρτία. Ἂς γίνουν λιγοστὲς οἱ μέρες του κι ἄλλος ἂς πάρει τὸ ἀξίωμά του»[26].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Ἀδελφοί μου, δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ πραγματοποιηθοῦν αὐτὰ τὰ λόγια τῆς Γραφῆς. Τὰ εἶχε πεῖ ἀπὸ παλιὰ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μὲ τὸ στόμα τοῦ Δαβὶδ σχετικὰ μὲ τὸν Ἰούδα, ποὺ ἔγινε ὁδηγὸς ἐκείνων ποὺ συνέλαβαν τὸν Ἰησοῦ. Ἦταν κι αὐτὸς ἕνας ἀπὸ μᾶς καὶ εἶχε ἀξιωθεῖ νὰ λάβει τὸ ἴδιο λειτούργημα μὲ τὸ δικό μας. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, λοιπόν, μὲ τὰ λεφτὰ ποὺ πῆρε ὡς ἀμοιβὴ γιὰ τὸ ἔγκλημά του, ἀγόρασε ἕνα χωράφι. Ἔπεσε ὅμως μὲ

ἀπήγξατο. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον· οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι. συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις· διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον. τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι Κύριος» (Ματθαίου κζ΄ 3-10).

26. *«Ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν ἐξέλθοι καταδεδικασμένος, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν. γενηθήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος»* (Ψαλμοῦ ρθ΄ 7, 8).

τὸ πρόσωπο στὴν γῆ, σκίστηκε ἡ κοιλιά του καὶ χύθηκαν ἔξω ὅλα του τὰ σπλάγχνα. Αὐτὸ μαθεύτηκε σὲ ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ γι' αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ χωράφι ὀνομάστηκε στὴν δική τους γλῶσσα Ἀκελδαμᾶ, δηλαδὴ "Ἀγρὸς Αἵματος". Σχετικὰ ἔχει γραφτεῖ στὸ βιβλίο τῶν Ψαλμῶν: Τὸ σπίτι του νὰ ἐρημωθεῖ, καὶ νὰ μὴν κατοικήσει κανεὶς σ' αὐτό, καί: Τὴν ἀποστολή του νὰ τὴν πάρει ἄλλος»[27].

ζ'. Ψευδομάρτυρες ἐναντίον Του

Προφητεία:

❄ «Στὴν βουλιμία τῶν ἐχθρῶν μου μὴ μὲ παραδώσεις, γιατὶ ψευδομάρτυρες κατέθεσαν σὲ βάρος μου καὶ ἀποπνέουν ἀδικία[28].

❄ «Μάρτυρες ἄδικοι παρουσιάστηκαν, γιὰ ὅσα δὲν ἤξερα ἐκεῖνοι μὲ ἀνέκριναν»[29].

---

27. «*Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην ἣν προεῖπε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ στόματος Δαυῒδ περὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσι τὸν Ἰησοῦν, ὅτι κατηριθμημένος ἦν σὺν ἡμῖν καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης. οὗτος μὲν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησε μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ· καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν Ἀκελδαμᾶ, τουτέστι χωρίον αἵματος. γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ· καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος*» (Πράξεων α΄ 16-20).

28. «*Μὴ παραδῷς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με, ὅτι ἐπανέστησάν με μάρτυρες ἄδικοι, καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἑαυτῇ*» (Ψαλμοῦ κζ΄ 12. λε΄ 11).

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Παρουσιάστηκαν πολλοὶ ψευδομάρτυρες, ἀλλὰ δὲν βρῆκαν τὴν κατηγορία ποὺ ἤθελαν. Τελικὰ ὅμως παρουσιάστηκαν δύο ψευδομάρτυρες, ποὺ ἔλεγαν: Αὐτὸς εἶπε, μπορῶ νὰ γκρεμίσω τὸν ναὸ τοῦ Θεοῦ καὶ μέσα σὲ τρεῖς μέρες νὰ τὸν ξαναχτίσω»[30].

η΄. Ἔμεινε σιωπηλὸς ἔναντι τῶν κατηγόρων Του

Προφητεία:

❄ «Βασανιζόταν κι ὅμως ταπεινὰ ὑπέμενε, χωρὶς παράπονο κανένα. Σὰν πρόβατο ποὺ τὸ ὁδηγοῦσαν στὴν σφαγή, καθὼς τὸ ἀρνὶ ποὺ στέκεται ἄφωνο μπροστὰ σ᾽ αὐτὸν ποὺ τὸ κουρεύει ποτέ του δὲν παραπονέθηκε»[31].

❄ «Αὐτοὶ ποὺ τὴν ζωή μου ἐπιβουλεύονται μοῦ στήνουνε παγίδες· αὐτοὶ ποὺ θέλουν νὰ μὲ βλάψουν πὼς θὰ μὲ καταστρέψουν ἀπειλοῦν κι ἀπάτες σχεδιάζουν ὅλη μέρα. Ἀλλὰ ἐγὼ κάνω τὸν κου-

29. «*Ἀναστάντες μοι μάρτυρες ἄδικοι, ἃ οὐκ ἐγίνωσκον, ἐπηρώτων με*» (Ψαλμοῦ λε΄ 11).

30. «*Καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, οὐχ εὗρον. ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες εἶπον· οὗτος ἔφη, δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν*» (Ματθαίου κς΄ 60, 61).

31. «*Καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα*» (Ἡσαΐου νγ΄ 7).

φό, πὼς δὲν ἀκούω· καὶ τὸν ἄλαλο, ποὺ νὰ μιλήσει δὲν μπορεῖ»[32].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Ὁ ἀρχιερεὺς σηκώθηκε καὶ τοῦ εἶπε: Δὲν ἔχεις νὰ πεῖς τίποτα; Τί εἶναι αὐτὰ ποὺ σὲ κατηγοροῦν; Ὁ Ἰησοῦς ὅμως σιωποῦσε»[33].

❄ «Ἄρχισαν τότε νὰ τὸν κατηγοροῦν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, μὰ αὐτὸς δὲν ἔδινε καμμία ἀπάντησι. "Δὲν ἀκοῦς πόσα σοῦ καταμαρτυροῦν;" τοῦ λέει ὁ Πιλᾶτος. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως δὲν ἔδινε καμμία ἀπάντησι κι ὁ ἡγεμόνας ἀπόρησε πολὺ γι αὐτό»[34].

θ'. Θὰ ἐμαστιγώνετο καὶ θὰ ἐνεπτύετο

Προφητεία:

❄ «Τὴν ράχη μου ἔδωσα σ' αὐτοὺς ποὺ μὲ μαστίγωναν καὶ τὸ σαγόνι μου σὲ ραπίσματα· δὲν ἔκρυψα τὸ πρόσωπό μου ὅταν μὲ βρίζανε καὶ μ' ἔφτυναν»[35].

---

32. «*Καὶ ἐξεβιάζοντο οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου, καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητας, καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν. ἐγὼ δὲ ὡσεὶ κωφὸς οὐκ ἤκουον καὶ ὡσεὶ ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ*» (Ψαλμοῦ λη΄ 13, 14).

33. «*Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· οὐδὲν ἀποκρίνῃ; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα*» (Ματθαίου κς΄ 62-63).

34. «*Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο. τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πιλᾶτος· οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσι; καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν*» (Ματθαίου κζ΄ 12-14).

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Μερικοὶ τότε ἄρχισαν νὰ τὸν φτύνουν. Τοῦ σκέπαζαν τὸ πρόσωπο, τὸν χαστούκιζαν καὶ τὸν ρωτοῦσαν: "Ἀφοῦ εἶσαι προφήτης, πές μας ποιός εἶναι αὐτὸς ποὺ σὲ χτύπησε". Ἐπίσης καὶ οἱ ὑπηρέτες τοῦ ἔδιναν ραπίσματα»[36].

❄ «Τὸν χτυποῦσαν στὴν κεφαλὴ μ' ἕνα καλάμι καὶ τὸν ἔφτυναν»[37].

❄ «Τότε διέταξε ὁ Πιλᾶτος καὶ πῆραν τὸν Ἰησοῦ καὶ τὸν μαστίγωσαν. Οἱ στρατιῶτες ἔπλεξαν ἕνα στεφάνι ἀπὸ ἀγκάθια καὶ τὸ ἔβαλαν στὴν κεφαλή του, τὸν τύλιξαν μ' ἕνα κατακόκκινο μανδύα καὶ τοῦ ἔλεγαν: "Ζήτω ὁ βασιλιᾶς τῶν Ἰουδαίων" καὶ τὸν χτυποῦσαν στὸ πρόσωπο»[38].

❄ «Μόλις εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια, ἕνας ἀπὸ τοὺς φρουρούς, ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντά, ἔδωσε ἕνα ράπισμα

35. «*Τὸν νῶτον μου ἔδωκα εἰς μάστιγας, τὰς δὲ σιαγόνας μου εἰς ραπίσματα, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων*» (Ἡσαΐου ν΄ 6).

36. «*Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ· προφήτευσον ἡμῖν τίς ἐστιν ὁ παίσας σε. καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλον*» (Μάρκου ιδ΄ 65).

37. «*Καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ*» (Μάρκου ιε΄ 19).

38. «*Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλᾶτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσε. καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτὸν καὶ ἔλεγον· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ῥαπίσματα*» (Ἰωάννου ιθ΄ 1-3.).

στὸν Ἰησοῦ καὶ τοῦ εἶπε: Ἔτσι ἀπαντᾶς στὸν ἀρχιερέα;»[39].

ι΄. Μισήθηκε χωρὶς λόγο

Προφητεία:

❄ «Ἂς ὀπισθοχωρήσουν ἀμέσως καὶ ἄνευ ἀναβολῆς καταντροπιασμένοι καὶ μὲ χαιρεκακία ὅσοι γιὰ μένα λένε: Καλὰ νὰ πάθει»[40].

❄ «Ὅλο ζωὴ καὶ δύναμι οἱ ἐχθροί μου καὶ πλῆθος ὅσοι ἀναίτια μὲ μισοῦν»[41].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Αὐτὸς ποὺ μισεῖ ἐμένα, μισεῖ καὶ τὸν Πατέρα μου. Ἂν δὲν εἶχα κάνει ἀνάμεσά τους τὰ ἔργα ποὺ κανεὶς ἄλλος δὲν ἔκανε, δὲν θὰ εἶχαν ἁμαρτία. Τώρα ὅμως καὶ τὰ ἔργα ἔχουν δεῖ, καὶ μᾶς ἔχουν μισήσει κι ἐμένα καὶ τὸν Πατέρα μου. Ἀλλὰ αὐτὸ γίνεται γιὰ νὰ ἐκπληρωθεῖ ὁ λόγος ποὺ εἶναι γραμμένος στὸν νόμο τους: Μὲ μίσησαν χωρὶς καμμία αἰτία»[42].

---

39. «*Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἷς τῶν ὑπηρετῶν παρεστηκὼς ἔδωκε ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ εἰπών· οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ;*» (Ἰωάννου ιή΄ 22).

40. «*Ἀποστραφήτωσαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι οἱ λέγοντές μοι· εὖγε εὖγε*» (Ψαλμὸς ξθ΄ 4. λζ΄ 20).

41. «*Οἱ δὲ ἐχθροί μου ζῶσι καὶ κεκραταίωνται ὑπὲρ ἐμέ, καὶ ἐπληθύνθησαν οἱ μισοῦντές με ἀδίκως*» (Ψαλμοῦ λζ΄ 20).

42. «*Ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ. εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασι καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ*

ια΄. Τιμωρήθηκε στὴν θέσι μας, ἀντὶ νὰ τιμωρηθοῦμε ἐμεῖς

Προφητεία:

❄ «Αὐτός, ὅμως, φορτώθηκε τὶς θλίψεις μας καὶ ὑπέφερε τοὺς πόνους τοὺς δικούς μας. Ἐμεῖς νομίζαμε πὼς ὅλα ὅσα τὸν βρῆκαν ἦταν τραύματα, πληγὲς καὶ ταπεινώσεις ἀπὸ τὸν Θεό. Μὰ ἦταν αἰτία οἱ ἁμαρτίες μας ποὺ αὐτὸς πληγώθηκε, οἱ ἀνομίες μας ποὺ αὐτὸς ἐξουθενώθηκε. Γιὰ χάρι τῆς δικῆς μας σωτηρίας ἐκεῖνος τιμωρήθηκε καὶ στὶς πληγές του βρήκαμε ἐμεῖς τὴν γιατρειά. Ὅλοι ἐμεῖς πλανιόμασταν σὰν πρόβατα· εἶχε πάρει καθένας μας τὸ δικό του δρόμο. Μὰ ὁ Κύριος ἔκανε νὰ πέσει πάνω του ὅλων μας ἡ ἀνομία. Βασανιζόταν κι ὅμως ταπεινὰ ὑπέμενε, χωρὶς παράπονο κανένα. Σὰν πρόβατο ποὺ τὸ ὁδηγοῦνε στὴν σφαγή, καθὼς τὸ ἀρνὶ ποὺ στέκεται ἄφωνο μπροστὰ σ᾽ αὐτὸν ποὺ τὸ κουρεύει, ποτέ του δὲν παραπονέθηκε. Κακόπαθε, καταδικάστηκε καὶ ὁδηγήθηκε μακριά· ποιός μπορεῖ νὰ ἀνακαλύψει τὴν καταγωγή του; Αὐτὸς ἀπέθανε καὶ ἡ ζωή του ἀφαιρέθηκε ἀπὸ τὴν γῆ, γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας ὁδηγήθηκε στὸν θάνατο. Ὡς ἀντάλλαγμα καὶ ἐκδίκησι τῆς ταφῆς αὐτοῦ θὰ παραδοθοῦν οἱ πονηροὶ καὶ τὸν θάνατο αὐτοῦ θὰ πληρώσουν οἱ πλούσιοι. Ὁ δοῦλος μου, δὲν εἶχε

τὸν πατέρα μου. ἀλλ᾽ ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν, ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν» (Ἰωάννου ιε΄ 23-25).

πράξει ἀνομία καμμία καὶ δόλος δὲν εἶχε βρεθεῖ στὸ στόμα του. Ὁ Κύριος ὅμως θὰ καθαρίσει αὐτὸν ἀπὸ τοὺς ἐξευτελισμοὺς τῶν παθημάτων του μὲ τὸν πόνο· ἔκανε τὴν ζωή του θυσία ἐξιλεώσεως. Γι' αὐτὸ θὰ ἔχει ἀπογόνους· τὰ χρόνια του θὰ εἶναι πολλὰ καὶ θὰ ἐκπληρωθεῖ μ' αὐτὸν τοῦ Κυρίου τὸ θέλημα. Ὕστερα ἀπὸ τὴν ταλαιπωρία τῆς ψυχῆς του, ἡ ἀμοιβή του θὰ εἶναι νὰ χορτάσει πολλοὺς φῶς. Λέει ὁ Κύριος: "Ὁ δίκαιος δοῦλος μου, μὲ τὴν γνῶσι τοῦ θελήματός μου, θὰ ἐλευθερώσει πολλοὺς ἀπὸ τὴν ἐνοχή, γιατὶ θὰ πάρει ἐπάνω του τὶς ἁμαρτίες τους. Γι' αὐτὸ καὶ θὰ τοῦ δώσω θέσι στοὺς μεγάλους ἀνάμεσα καὶ θὰ μοιράσει αὐτὸς τὰ λάφυρα στοὺς ἰσχυρούς. Ἐπειδὴ ὁ ἴδιος τὴν ζωή του στὸν θάνατο τὴν ἔδωσε καὶ δέχτηκε νὰ συγκαταλεχθεῖ μὲ τοὺς ἁμαρτωλούς. Αὐτὸς γιὰ τὶς ἁμαρτίες τῶν πολλῶν πρόσφερε τὴν θυσία αὐτὴ καὶ γιὰ τὶς ἁμαρτίες αὐτῶν παραδόθηκε σὲ θάνατο»[43].

43. «*Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ Θεοῦ καὶ ἐν κακώσει. Αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτόν· τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν. Πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν, ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη. καὶ Κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. Καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; Ὅτι αἴ-*

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Κατὰ τὸ δειλινὸ τοῦ ἔφεραν πολλοὺς δαιμονισμένους, καὶ μόνο μὲ τὸν λόγο του ἔδιωχνε τὰ πονηρὰ πνεύματα. Ἐπίσης θεράπευσε ὅλους τοὺς ἀρρώστους, κι ἔτσι ἐκπληρώθηκε αὐτὸ ποὺ εἶχε εἰπωθεῖ διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου μὲ αὐτὰ τὰ λόγια: Αὐτὸς πῆρε τὶς ἀσθένειές μας καὶ βάσταξε τὶς ἀρρώστιές μας»[44].

❄ «Ὁ Ἰησοῦς παραδόθηκε στὸν θάνατο γιὰ τὶς ἀνομίες μας καὶ ἀναστήθηκε γιὰ τὴν σωτηρία μας»[45].

ρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἦχθη εἰς θάνατον. Καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. Καὶ Κύριος βούλεται καθαρίσαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς πληγῆς. Ἐὰν δῶτε περὶ ἁμαρτίας, ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὄψεται σπέρμα μακρόβιον· καὶ βούλεται Κύριος ἀφελεῖν ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, δεῖξαι αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει, δικαιῶσαι δίκαιον εὖ δουλεύοντα πολλοῖς, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει. Διὰ τοῦτο αὐτὸς κληρονομήσει πολλοὺς καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα, ἀνθ' ὧν παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη· καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκε καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν παρεδόθη» (Ἡσαΐου νγ΄ 4-12).

44. «Ὀψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς, καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν, ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν» (Ματθαίου η΄ 16-17).

45. «Ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ

❄ «Σᾶς παρέδωσα τὴν διδασκαλία ποὺ εἶχα κι ἐγὼ παραλάβει καὶ ποὺ ἔχει πρωταρχικὴ σημασία: Ὅτι δηλαδὴ ὁ Χριστὸς πέθανε, σύμφωνα μὲ τὶς Γραφές, γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας»[46].

ιϐ'. Σταυρώθηκε μαζὶ μὲ ἐγκληματίες κακούργους

Προφητεία:

❄ «Ὁ ἴδιος τὴν ζωή του στὸν θάνατο τὴν ἔδωσε καὶ δέχτηκε νὰ συγκαταλεχθεῖ μὲ τοὺς ἁμαρτωλούς»[47].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Δεξιὰ κι' ἀριστερά του σταυρώθηκαν δύο ληστές»[48].

❄ «Μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦ σταύρωσαν δύο ληστές, ἕναν στὰ δεξιά του κι ἕναν στ' ἀριστερά του. Ἔτσι ἐκπληρώθηκε ἡ Γραφὴ ποὺ ἔλεγε: Συγκαταριθμήθηκε μεταξὺ τῶν ἀνόμων»[49].

❄ «Ὅταν ἔφτασαν στὸ μέρος ποὺ ὀνομαζόταν "κρανίο", σταύρωσαν ἐκεῖ τὸν Ἰησοῦ καὶ τοὺς κα-

---

ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν» (Ρωμαίους δ΄ 25).

46. «*Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς*» (πρὸς Κορινθίους Α΄ ιε΄ 3).

47. «*Παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη*» (Ἡσαΐου νγ΄ 12).

48. «*Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λησταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων*» (Ματθαίου κζ΄ 38).

49. «*Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσι δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη*» (Μάρκου ιε΄ 27, 28).

κούργους, τὸν ἕνα στὰ δεξιά καὶ τὸν ἄλλο στὰ ἀριστερά»[50].

ιγ΄. Τρυπήθηκαν τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια Του

Προφητεία:

❄ «Διότι μὲ περικύκλωσαν ἐχθροὶ πολλοὶ λυσσασμένοι σὰν σκύλοι, μὲ περιτριγύρισε σύναξις ἀνθρώπων ποὺ ἔχουν σὰν κύριο ἔργο τους τὸ πονηρό. Μὲ τὰ τρυπήματα τῶν καρφιῶν ἔσκαψαν καὶ ἄνοιξαν πληγὲς στὰ χέρια καὶ τὰ πόδια μου»[51].

❄ «Καὶ ἂν θὰ τὸν ρωτοῦν: "τί εἶναι αὐτὲς οἱ πληγὲς στὰ χέρια σου;" ἐκεῖνος θ' ἀπαντάει: Τὶς ἀπέκτησα στὸ σπίτι τῶν συγγενῶν μου»[52].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Τοῦ ἔλεγαν λοιπὸν οἱ ἄλλοι μαθητές: "Εἴδαμε τὸν Κύριο μὲ τὰ μάτια μας". Αὐτὸς ὅμως τοὺς εἶπε: "Ἐγὼ ἂν δὲν δῶ στὰ χέρια του τὰ σημάδια ἀπὸ τὰ καρφιά, κι ἂν δὲν βάλω τὸ δάχτυλό μου στὰ σημάδια ἀπὸ τὰ καρφιά, καὶ δὲν βάλω τὸ χέρι μου στὴν λογχισμένη πλευρά του, δὲν θὰ

50. «*Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον, τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν*» (Λουκᾶ κγ΄ 33).

51. «*Ὅτι ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοί, συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον με, ὤρυξαν χεῖράς μου καὶ πόδας*» (Ψαλμοῦ κβ΄ 17).

52. «*Καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν· τί αἱ πληγαὶ αὗται ἀναμέσον τῶν χειρῶν σου; καὶ ἐρεῖ· ἃς ἐπλήγην ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγαπητῷ μου*» (Ζαχαρίου ιγ΄ 6).

πιστέψω". Ὀκτὼ μέρες ἀργότερα οἱ μαθητὲς ἦταν πάλι μέσα στὸ σπίτι, μαζί τους κι ὁ Θωμᾶς. Ἔρχεται λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς, ἐνῶ οἱ πόρτες ἦταν κλειστές, στάθηκε στὴν μέση καὶ εἶπε: "Εἰρήνη σ' ἐσᾶς". Ἔπειτα λέγει στὸν Θωμᾶ: "Φέρε ἐσὺ τὸ δάχτυλό σου ἐδῶ καὶ δὲς τὰ χέρια μου, φέρε καὶ τὸ χέρι σου καὶ βάλτο στὴν πλευρά μου. Μὴν ἀμφιβάλλεις καὶ πίστεψε»[53].

«Μὲ αὐτὰ ποὺ ἔγιναν ἐκπληρώθηκε ὁ λόγος τῆς Γραφῆς· ... Θὰ στρέψουν τὰ μάτια τους σ' ἐκεῖνον ποὺ τὸν κέντησαν μὲ τὴν λόγχη»[54].

ιδ΄. Τὸν χλεύασαν καὶ Τὸν ἐξουθένωσαν

Προφητεία:

❄ «Σ' ἐσένα φώναξαν μὲ δύναμι καὶ σώθηκαν· σ' ἐσένα ἐλπίσανε καὶ δὲν ἐντροπιάσθησαν. Ἀλλὰ ἐγὼ εἶμαι σκώληκας κι ὄχι ἀνθρωπος· κατήντησα ὁ περίγελως καὶ ὁ χλευασμὸς τῶν ἀνθρώπων. Ὅλοι

53. «*Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· ἑωράκαμεν τὸν Κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη ὑμῖν. εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός*» (Ἰωάννου κ΄ 25-27).

54. «*Ἐγένετο γὰρ ταῦτα, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, ... ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν*» (Ἰωάννου ιθ΄ 36-37).

ὅσοι μὲ βλέπουν μὲ περιφρονοῦν καὶ μὲ περιγελοῦν καὶ λένε μὲ τὰ χείλη τους ὑβριστικὰ καὶ βλάσφημα λόγια, κινοῦν τὴν κεφαλή τους μὲ πικρὴ εἰρωνεία»[55].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Καὶ οἱ περαστικοὶ κουνοῦσαν εἰρωνικὰ τὸ κεφάλι καὶ τὸν ἔβριζαν, λέγοντες: "Ἐσὺ ποὺ θὰ γκρέμιζες τὸν ναὸ καὶ σὲ τρεῖς μέρες θὰ τὸν ξανάκτιζες, σῶσε τὸν ἑαυτό σου, ἂν εἶσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ κατέβα ἀπὸ τὸν σταυρό. Τὸ ἴδιο τὸν περιπαίζανε καὶ οἱ ἀρχιερεῖς μαζὶ μὲ τοὺς γραμματεῖς, τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς Φαρισαίους κι ἔλεγαν: "Τοὺς ἄλλους τοὺς ἔσωσε· τὸν ἑαυτό του δὲν μπορεῖ νὰ τὸν σώσει. Ἂν εἶναι ὁ βασιλιᾶς τοῦ Ἰσραήλ, ἂς κατεβεῖ ἀπὸ τὸν σταυρό, καὶ θὰ πιστέψουμε σ' αὐτόν. Ἐμπιστεύθηκε τὸν ἑαυτό του στὸν Θεό, ἂς τὸν γλυτώσει λοιπὸν τώρα, ἂν τὸν θέλει, ἀφοῦ εἶπε πὼς εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ". Τὸ ἴδιο κι οἱ ληστὲς ποὺ εἶχαν σταυρωθεῖ μαζί του, τὸν περιγελοῦσαν»[56].

55. «*Πρὸς σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν, ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν καὶ οὐ κατῃσχύνθησαν. ἐγὼ δέ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος, ὄνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ. πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με, ἐλάλησαν ἐν χείλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλήν*» (Ψαλμοῦ κβ΄ 6-8).

56. «*Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν! σῶσον σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. ὁμοίως δὲ καὶ*

❄ «Οἱ περαστικοὶ κουνοῦσαν εἰρωνικὰ τὸ κεφάλι τους, καὶ τὸν ἔβριζαν: Ἄ! Ἐσὺ ποὺ θὰ γκρέμιζες τὸν ναὸ καὶ σὲ τρεῖς ἡμέρες θὰ τὸν οἰκοδομοῦσες!» τοῦ ἔλεγαν. Σῶσε τὸν ἑαυτό σου καὶ κατέβα ἀπὸ τὸν σταυρό. Τὸν κορόϊδευαν ἐπίσης κι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς: Τοὺς ἄλλους τοὺς ἔσωσε, λέγανε μεταξύ τους, "τὸν ἑαυτό του δὲν μπορεῖ νὰ τὸν σώσει. Εἶναι λέει ὁ Μεσσίας, ὁ βασιλέας τοῦ Ἰσραήλ· ἂς κατέβει τώρα ἀπὸ τὸν σταυρό, γιὰ νὰ δοῦμε καὶ νὰ πιστέψουμε σ᾽ αὐτόν. Τὸν περιγελοῦσαν μάλιστα κι αὐτοὶ ποὺ ἦταν σταυρωμένοι μαζί του»[57].

ιε΄. Τοῦ πρόσφεραν χολὴ καὶ ξίδι

Προφητεία:

❄ «Καὶ μοῦ ἔδωσαν χολὴ ἀντὶ γιὰ φαγητό, κι ὅταν διψοῦσα μὲ πότισαν ξίδι»[58].

οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων καὶ Φαρισαίων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· εἰ βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστι, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πιστεύσωμεν ἐπ᾽ αὐτῷ· πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν, ῥυσάσθω νῦν αὐτόν, εἰ θέλει αὐτόν· εἶπε γὰρ ὅτι Θεοῦ εἰμι υἱός. τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν» (Ματθαίου κζ΄ 39-44).

57. «*Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· οὐά, ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν! σῶσον σεαυτὸν καὶ κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν αὐτῷ. καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν»* (Μάρκου ιε΄ 29-32).

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Ἐκεῖ κοντά, βρισκόταν ἕνα σκεῦος γεμάτο ξίδι. Οἱ στρατιῶτες βούτηξαν ἕνα σφουγγάρι στὸ ξίδι, τὸ στήριξαν στὴν ἄκρη ἑνὸς κλαδιοῦ ἀπὸ ὕσσωπο καὶ τὸ ἔφεραν στὸ στόμα τοῦ Ἰησοῦ»[59].

❄ «Ἔδωσαν στὸν Ἰησοῦ νὰ πιεῖ ξίδι ἀνακατεμένο μὲ χολή· ὅταν ὅμως τὸ γεύτηκε δὲν ἤθελε νὰ πιεῖ. ... Κι ἀμέσως ἕνας ἀπ' αὐτοὺς πῆγε καὶ πῆρε ἕνα σφουγγάρι, τὸ βούτηξε στὸ ξίδι καί, ἀφοῦ τὸ στερέωσε ἐπάνω σ' ἕνα καλάμι, τοῦ ἔδωσε νὰ πιεῖ»[60].

ΙΕ΄. *Προσευχήθη καὶ παρακάλεσε τὸν Θεὸ Πατέρα γιὰ τοὺς σταυρωτές Του*

Προφητεία:

❄ «Ἐνῶ ἐγὼ τοὺς ἀγαπῶ, ἀντιδικοῦν μαζί μου, ἀλλὰ ἐγὼ προσεύχομαι γι' αὐτούς»[61].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε: Πατέρα, συγχώρησέ τους, δὲν ξέρουν τί κάνουν»[62].

---

58. «*Καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολὴν καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος*» (Ψαλμοῦ ξθ΄ 22).

59. «*Σκεῦος οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν· οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους καὶ ὑσσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι*» (Ἰωάννου ιθ΄ 29).

60. «*Ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ ἤθελε πιεῖν. ... καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν*» (Ματθαίου κζ΄ 34, 48).

61. «*Ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν με ἐνδιέβαλλόν με, ἐγὼ δὲ προσηυχόμην*» (Ψαλμοῦ ρθ΄ 4).

ιζ'. Ἐλογχίστη ἡ πλευρά Του

Προφητεία:

❄ «Θὰ βάλω στοὺς ἀπογόνους τοῦ Δαβὶδ καὶ στοὺς κατοίκους τῆς Ἱερουσαλὴμ πνεῦμα μεταμέλειας, ὥστε νὰ ζητήσουν τὸ ἔλεός μου. Τότε θὰ στρέψουν τὰ βλέμματά τους σ' ἐμένα ἐξαιτίας ἐκείνου ποὺ τὸν τρύπησαν· θὰ τὸν θρηνήσουν ὅπως θρηνοῦν ἕναν μονογενῆ, θὰ τὸν κλάψουν πικρὰ ὅπως κλαῖνε ἕναν πρωτότοκο»[63].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Ἕνας ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες τοῦ τρύπησε τὴν πλευρὰ μὲ τὴν λόγχη, κι ἀμέσως βγῆκε ἀπὸ τὴν πληγὴ αἷμα καὶ νερό»[64].

ιη'. Ἔθεσαν κλῆρο στὰ ἱμάτιά Του.

Προφητεία:

❄ «Μοίρασαν μεταξύ τους τὰ ἐνδύματά μου καὶ γιὰ τὸ ἀκριβώτερο ἔνδυμά μου - τὸν ἄρραφο χιτῶνα - ἔβαλαν κλῆρο ποιός θὰ τὸν πάρει»[65].

---

62. «*Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε· πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι*» (Λουκᾶ κγ΄ 34).

63. «*Καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυὶδ καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ πνεῦμα χάριτος καὶ οἰκτιρμοῦ, καὶ ἐπιβλέψονται πρός με ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν κοπετόν, ὡς ἐπ' ἀγαπητῷ, καὶ ὀδυνηθήσονται ὀδύνην ὡς ἐπὶ τῷ πρωτοτόκῳ*» (Ζαχαρίου ιβ΄ 10).

64. «*Ἀλλ' εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε, καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ*» (Ἰωάν. ιθ΄ 34).

65. «*Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον*» (Ψαλμοῦ κβ΄ 19).

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Τότε τὸν σταύρωσαν καὶ μοιράστηκαν τὰ ἐνδύματά του τραβώντας κλῆρο γιὰ τὸ τί ἀπ᾽ αὐτὰ θὰ πάρει ὁ καθένας»[66].

ιθ΄. Δὲν συνέτριψαν τὰ ὀστᾶ Του

Προφητεία:

❄ «Ὁ Κύριος προφυλάσσει ὅλα τὰ ὀστᾶ τῶν δικαίων, ὥστε οὔτε ἕνα ἀπ᾽ αὐτὰ νὰ μὴν συντριβεῖ κατὰ τὶς πολλὲς θλίψεις»[67].

❄ «Τὸ δεῖπνο πρέπει νὰ γίνει μέσα στὸ σπίτι. Δὲν θὰ βγάλετε καθόλου κρέας ἔξω, καὶ δὲν θὰ σπάσετε κανένα κόκκαλό του»[68].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Ὅταν ὅμως ἦρθαν στὸν Ἰησοῦ, δὲν τοῦ ἔσπασαν τὰ σκέλη, γιατὶ τὸν βρῆκαν ἤδη νεκρό»[69].

κ΄. Ἐνίκησε ὅταν σταυρώθηκε

Προφητεία:

«Ἀνέβηκες στὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ, ἀφοῦ κα-

66. «*Καὶ σταυρώσαντες αὐτὸν διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον ἐπ᾽ αὐτὰ τίς τί ἄρῃ*» (Μάρκου ιε΄ 24).

67. «*Φυλάσσει Κύριος πάντα τὰ ὀστᾶ αὐτῶν, ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται*». (Ψαλμοῦ λγ΄ 21).

68. «*Ἐν οἰκίᾳ μιᾷ βρωθήσεται, καὶ οὐκ ἐξοίσετε ἐκ τῆς οἰκίας τῶν κρεῶν ἔξω· καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψετε ἀπ᾽ αὐτοῦ*». (Ἐξόδου ιβ΄ 46).

69. «*Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη*» (Ἰωάννου. ιθ΄ 33).

τήγαγες αἰώνιον θρίαμβον, αἰχμαλώτευσες πλῆθος αἰχμαλώτων, ἔλαβες πλούσια δῶρα ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων, ὄχι μόνο ἀπὸ ἐκείνους ποὺ σὲ ἀναγνωρίζουν βασιλέα τους, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ἀπειθοῦντες καὶ δυστροποῦντες, ὥστε καὶ μεταξὺ αὐτῶν νὰ κατασκηνώσεις σὰν κυρίαρχός τους. Ὁ Κύριος, ὁ μόνος Θεός, ἂς εἶναι εὐλογητὸς καὶ δεδοξασμένος· ἂς εὐλογεῖται καὶ ἂς ἀνυμνεῖται ὁ Κύριος κάθε ἡμέρα· εἴθε νὰ μᾶς προάγει καὶ νὰ μᾶς κατευοδώνει πρὸς αἰώνια ζωὴ ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ὄχι μιὰ ἢ δυὸ φορές, ἀλλὰ πολλὲς καὶ ἐπανειλημμένα μᾶς χάρισε τὴν σωτηρία. Ὁ Θεός μας εἶναι Θεὸς ὁ ὁποῖος σώζει. Καὶ στὸν Κύριο καὶ Θεὸ ὀφείλονται οἱ ἀπαλλαγὲς ἀπὸ τὸν θάνατο. Ἀλλ᾽ ἐὰν ὁ Θεὸς σώζει τὸν εὐσεβῆ λαό του, θὰ συντρίψει σίγουρα τὶς κεφαλὲς τῶν ἐχθρῶν του, θὰ συντρίψει τὴν κορυφὴ ἐκείνων, ποὺ τρέφουν ὑπερήφανα βοστρύχους καὶ οἱ ὁποῖοι διάγουν καὶ συμπεριφέρονται ἐν ἁμαρτίαις καὶ πλημμελείαις»[70].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Ὅταν ἀνέβηκε διὰ τῆς ἀναλήψεώς Του ὁ

70. *«Ἀνέβης εἰς ὕψος, ᾐχμαλώτευσας αἰχμαλωσίαν, ἔλαβες δόματα ἐν ἀνθρώποις, καὶ γὰρ ἀπειθοῦντας τοῦ κατασκηνῶσαι. Κύριος ὁ Θεὸς εὐλογητός, εὐλογητὸς Κύριος ἡμέραν καθ᾽ ἡμέραν· κατευοδώσαι ἡμῖν ὁ Θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν. ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Θεὸς τοῦ σῴζειν, καὶ τοῦ Κυρίου Κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου. πλὴν ὁ Θεὸς συνθλάσει κεφαλὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ, κορυφὴν τριχὸς διαπορευομένων ἐν πλημμελείαις αὐτῶν»* (Ψαλμοῦ ξζ΄ 19-22).

Χριστὸς ψηλὰ στὸν οὐρανό, ἔδεσε αἰχμαλωτισμένους τοὺς ἐχθρούς του, δηλαδὴ τὸν σατανᾶ καὶ τὸν θάνατο καὶ ἔδωσε χαρίσματα στοὺς ἀνθρώπους»[71].

κα΄. Ταφὴ σὲ τάφο πλουσίου

Προφητεία:

❄ «Ἔφτιαξαν τὸν τάφο του ἀνάμεσα στοὺς ἀσεβεῖς, τὸ μνῆμα του ἀνάμεσα στὶς κατοικίες τῶν πλουσίων· κι ὅμως, δὲν εἶχε πράξει ἀνομία καμμία, καὶ δόλος δὲν εἶχε βρεθεῖ στὸ στόμα του[72].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Κατὰ τὸ δειλινό, ἕνας ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαία, ποὺ τὸν ἔλεγαν Ἰωσὴφ καὶ ἦταν κι αὐτὸς μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, ἦρθε στὸν Πιλᾶτο καὶ ζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Πιλᾶτος διέταξε νὰ τοῦ τὸ δώσουν. Ἀφοῦ ὁ Ἰωσὴφ πῆρε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, τὸ τύλιξε σ' ἕνα καθαρὸ σεντόνι, καὶ τὸ ἔβαλε στὸ δικό του καινούριο μνῆμα, ποὺ ἦταν λαξευμένο στὸν βράχο. Ὕστερα κύλησε μιὰ μεγάλη πέτρα, ἔκλεισε τὴν εἴσοδο τοῦ μνήματος καὶ ἔφυγε»[73].

71. «*Ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν καὶ ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις*» (πρὸς Ἐφεσίους δ΄ 8.) .

72. «*Καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ*» (Ἡσαΐου νγ΄ 9).

73. «*Ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ· οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶ-*

κδ΄. Ἡ Ἀνάστασίς Του

Προφητεία:

❄ «Στὸν ᾅδη δὲν θὰ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχή μου, οὔτε ὁ γνήσιος πιστός σου θ᾽ ἀφήσεις ν᾽ ἀντικρύσει τὴν φθορά»[74].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Καθὼς ὅμως πήγαιναν νὰ ποῦν τὰ νέα στοὺς μαθητές του, τὶς συνάντησε ὁ Ἰησοῦς, καὶ τοὺς λέει: «*Χαίρετε!*» Αὐτὲς τὸν πλησίασαν, ἔπεσαν στὰ πόδια του καὶ τὸν προσκύνησαν»[75].

κγ΄. Ἡ Ἀνάληψίς Του

Προφητεία:

❄ «Ἠρεμεῖστε, λέει, καὶ μάθετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός· ψηλότερα ἀπὸ τὰ ἔθνη, ψηλότερα ἀπὸ τὴν γῆ»»[76].

μα τοῦ Ἰησοῦ. τότε ὁ Πιλᾶτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ κενῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν» (Ματθαίου κζ΄ 57-60).

74. «*Ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδην, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν*» Ψαλμὸς ις΄ 10.

75. «*Ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς ἀπήντησε αὐταῖς λέγων· χαίρετε. αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ*» (Ματθαίου κη΄ 9).

76. «*Σχολάσατε καὶ γνῶτε ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ Θεός· ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ*» (Ψαλμοῦ μς΄ 11).

❄ «Ποιός εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἔρχεται ἀπὸ τὴν Ἐδώμ, μὲ ροῦχα κόκκινα ἀπὸ τὴν Βοσόρ; Αὐτὸς μὲ τὴν λαμπρὴ στολὴ ποὺ περπατάει μὲ δύναμι μεγάλη; "Ἐγώ, ὁ Κύριος, εἶμαι! Ἐκεῖνος ποὺ ἀποδίδω δικαιοσύνη καὶ ἔχω τὴν δύναμι νὰ σώζω»[77].

Ἐκπλήρωσις:

❄ «Κατόπιν τοὺς ὁδήγησε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι ὡς τὴν Βηθανία, σήκωσε τὰ χέρια του καὶ τοὺς εὐλόγησε, ἄρχισε ν' ἀπομακρύνεται ἀπ' αὐτοὺς καὶ ν' ἀνεβαίνει στὸν οὐρανό[78].

❄ «Μόλις τὰ εἶπε αὐτά, κι ἐνῶ ἐκεῖνοι τὸν κοίταζαν, ἀνυψώθηκε πρὸς τὸν οὐρανό, καὶ μιὰ νεφέλη τὸν ἔκρυψε ἀπὸ τὰ μάτια τους»[79].

✯

Β΄. Γιατὶ ἡ Ἑβδομάδα τοῦ Πάθους ὀνομάζεται Μεγάλη

Γιὰ τὸν χαρακτηρισμό της, ὡς Μεγάλης, σχο-

77. «*Τίς οὗτος ὁ παραγενόμενος ἐξ Ἐδώμ, ἐρύθημα ἱματίων ἐκ Βοσόρ; Οὕτως ὡραῖος ἐν στολῇ, βίᾳ μετὰ ἰσχύος; Ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην καὶ κρίσιν σωτηρίου*» (Ἡσαΐου ξγ΄ 1).

78. «*Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν*» (Λουκᾶ κδ΄ 50-51).

79. «*Καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν*» (Πράξεων α΄ 9).

λιάζει ὁ χρυσορρόας ποταμὸς τῆς Ἐκκλησίας στὴν τριακοστὴ ὁμιλία του στὴν Γένεσι:

❄ «Ὀνομάζουμε τὴν ἑβδομάδα αὐτὴν μεγάλη, ὄχι ἐπειδὴ ἔχει μεγαλύτερες ὧρες, διότι ὑπάρχουν ἄλλες, οἱ ὁποῖες ἔχουν πολὺ περισσότερες ὧρες. Οὔτε ἐπειδὴ ἔχει περισσότερες ἡμέρες, διότι καὶ ὅλες οἱ ἄλλες ὅπως καὶ αὐτὴ ἔχουν τὸν ἴδιο ἀριθμὸ ἡμερῶν. Γιατί λοιπὸν ὀνομάζουμε αὐτὴν μεγάλη; Ἐπειδὴ τὰ ἀγαθά, τὰ ὁποῖα συνέβησαν κατ' αὐτήν, εἶναι γιὰ μᾶς μεγάλα καὶ ἀνέκφραστα. Διότι κατ' αὐτὴν κατέπαυσε ὁ μακροχρόνιος πόλεμος, ἐνικήθηκε ὁ θάνατος, ἡ κατάρα ἐξηφανίστηκε, ἡ ἐξουσία τοῦ διαβόλου καταλύθηκε, ἁρπάχτηκαν οἱ αἰχμάλωτοί του, ἔγινε ἡ συνδιαλλαγὴ τοῦ Θεοῦ μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ὁ οὐρανὸς ἔγινε κατοικήσιμος, οἱ ἄνθρωποι ἀναμείχθηκαν μὲ τοὺς ἀγγέλους, τὰ χωρισμένα ἑνώθηκαν, ὁ φραγμὸς καταργήθηκε, ἡ κλεὶς ἀφαιρέθηκε, ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης εἰρηνοποίησε τὰ ὄντα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Γι' αὐτὸ λοιπὸν ὀνομάζουμε τὴν ἑβδομάδα αὐτὴ μεγάλη, ἐπειδὴ δηλαδὴ κατ' αὐτὴν ὁ Κύριος μᾶς ἐχάρισε πλῆθος ἀπὸ δωρεές[80].

80. *«Μεγάλην δὲ καλοῦμεν τὴν ἑβδομάδα, οὐκ ἐπειδὴ πλέον ἔχει τὸ μῆκος τῶν ὡρῶν, καὶ γάρ εἰσιν ἕτεραι πολλῷ μείζους ὥρας ἔχουσαι· οὐδὲ ἐπειδὴ πλείους ἡμέρας ἔχει, καὶ γὰρ ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς καὶ ταύτῃ καὶ ταῖς ἄλλαις πάσαις. Τίνος οὖν ἕνεκεν μεγάλην ταύτην καλοῦμεν; Ἐπειδὴ μεγάλα τινὰ καὶ ἀπόρρητα τυγχάνει τὰ ὑπάρξαντα ἡμῖν ἐν αὐτῇ ἀγαθά. Ἐν γὰρ ταύτῃ ὁ χρόνιος ἐλύθη πόλεμος, θάνατος*

Ὁλόκληρη ἡ ἁγία καὶ μεγάλη Ἑβδομάδα ἀποτελεῖ ἑορτὴ τοῦ Δεσπότου Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸ θειότατο πρόσωπο αὐτοῦ καὶ τὰ σωτήρια ἔργα Του εὑρίσκονται στὸ κέντρο τῆς λατρείας τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὐτὰ προβάλλονται στοὺς πιστούς. Αὐτὰ ὑμνοῦνται. Μὲ αὐτὰ οἰκοδομοῦνται οἱ πιστοί.

Ἡ μεγάλη Ἑβδομάδα εἶναι ἡ ἑορτὴ τοῦ σταυροῦ καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

✯

Γ΄. Βάσις καὶ κέντρο τῆς «ἐν Χριστῷ ζωῆς»

Τὸ θεῖο Πάθος ἀποτελεῖ γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας τὴν βάσι καὶ τὸ κέντρο τῆς *«ἐν Χριστῷ»* ζωῆς. Κατ᾽ αὐτὴν ἡ Ἐκκλησία μας βιώνει τὸ λυτρωτικὸ δόγμα της, ἑορτάζει τὴν ὁλοκλήρωσι τῆς θείας οἰκονομίας, γιὰ τὸν ἄνθρωπο, συμμετέχει μυστικῶς στὸ σωτήριο πάθος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, θρηνοῦσα τὴν κάκωσι καὶ τὸν θάνατο τοῦ μεγάλου της Νεκροῦ, ὁ Ὁποῖος μὲ τὸν θάνατο καὶ τὸν ἐνταφιασμό Του συνέτριψε τὸν διάβολο, κατάργησε τὴν ἁμαρτία, ἔπαυσε

ἐσβέσθη, κατάρα ἀνῃρέθη, τοῦ διαβόλου ἡ τυραννὶς κατελύθη, τὰ σκεύη αὐτοῦ διηρπάγη, Θεοῦ καταλλαγὴ πρὸς ἀνθρώπους γέγονεν, οὐρανὸς βάσιμος γέγονεν, ἄνθρωποι Ἀγγέλοις συνεμίγησαν, τὰ διεστῶτα συνήφθη, ὁ φραγμὸς περιῃρέθη, τὸ κλεῖθρον ἀνῃρέθη, ὁ τῆς εἰρήνης θεὸς εἰρηνοποίησε τὰ ἄνω καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Διὰ τοῦτο τοίνυν μεγάλην τὴν ἑβδομάδα καλοῦμεν, ἐπειδὴ τοσοῦτον πλῆθος δωρεῶν ἡμῖν ἐν αὐτῇ κεχάρισται ὁ Δεσπότης» (ΕΠΕ τ. 3, σελ. 266).

τὸν θάνατο, τὸν ὁποῖο ἔσπειραν ἀλόγιστα οἱ Πρωτόπλαστοι Προπάτορές μας στὴν Ἐδὲμ καὶ ἄνοιξε τὸν δρόμο γιὰ τὸν ὀγδοατισμὸ τῆς οὐράνιας βασιλείας.

Ἀπὸ τὸ σταυρὸ καὶ τὴν ἀνάστασι προῆλθαν τὰ μυστήρια τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας μας μὲ τὰ ὁποῖα ἀναγεννιώμαστε, τρεφόμαστε, ἐνισχυόμαστε στὸν πνευματικό ἀγώνα μας.

✯

Δ΄. Ὁ σκοπὸς τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου μας

^ Η Ἐκκλησία βιώνει τὸ Πάθος τοῦ Λυτρωτοῦ καὶ Σωτῆρος καὶ μαρτυρεῖ, ὅτι:

«Ὁ Χριστὸς παραδόθηκε σὲ θάνατο γιὰ τὰ ἁμαρτήματά μας καὶ ἀναστήθηκε γιὰ νὰ μᾶς κάνει δικαίους»[81].

✯

Σταχυολογοῦμε ἀπὸ τὰ ἱερὰ κείμενα τὶς ἀναφορὲς τῶν θεοπνεύστων συγγραφέων ποὺ φανερώνουν τὸ νόημα τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ σταυρώσεως.

Ὁ Ἰησοῦς σταυρώθηκε:

1. Γιὰ νὰ ἐπιστρέψει στὸν ὁλόφωτο πατρικὸ κόλπο τοῦ Θεοῦ Πατρός, ὅπως ὁ ἴδιος εἶπε στοὺς μαθητές Του:

❄ «Ἀκούσατε ὅτι ἐγὼ σᾶς εἶπα, πηγαίνω πρὸς

81. *«Παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν»* (πρὸς Ρωμαίους δ΄ 25).

τὸν Πατέρα καὶ πάλι ἔρχομαι πρὸς ἐσᾶς. Ἐὰν εἴχατε πλούσια καὶ σταθερὴ ἀγάπη πρὸς ἐμένα, θὰ εἴχατε καταληφθεῖ ἀπὸ χαρά, διότι σᾶς εἶπα· πηγαίνω πρὸς τὸν Πατέρα. Διότι ὁ Πατέρας μου εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ μένα, τώρα ποὺ φέρω δούλου μορφή»[82].

2. Γιὰ νὰ στείλει τὸ ἅγιο Πνεῦμα στοὺς μαθητές Του καὶ σ' ὅλους τοὺς πιστούς, τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας.

❄ «Ἐγὼ ὅμως σᾶς λέγω τὴν ἀλήθεια. Σᾶς συμφέρει ἐγὼ νὰ φύγω, διότι ἐὰν δὲν πεθάνω ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ δὲν φύγω, ὁ Παράκλητος δὲν θὰ ἔλθει σὲ σᾶς. Ἐὰν ὅμως προσφέρω τὴν ἐξιλαστήρια θυσία καὶ πορευθῶ πρὸς τὸν Πατέρα, θὰ στείλω τὸν Παράκλητο σὲ σᾶς»[83].

3. Γιὰ νὰ μᾶς καθαρίσει καὶ νὰ μᾶς ἑνώσει μεταξύ μας καὶ ὅλους μας μὲ τὸν Θεὸ Πατέρα.

❄ «Καὶ χάριν αὐτῶν ἐγὼ ἁφιέρωσα ὁλόκληρη τὴν ζωή μου σὲ σένα καὶ προσφέρω καὶ τώρα τὸν ἑαυτό μου σὰν θῦμα καὶ σφάγιο ἱερό, γιὰ νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ μὲ τὴν συμμετοχή τους στὴν θυσία μου

82. «*Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι εἶπον, πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατήρ μου μείζων μού ἐστι*». (Ἰωάννου ιδ΄ 28).

83. «*Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν· συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ἐὰν γὰρ ἐγὼ μὴ ἀπέλθω, ὁ Παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς*». (Ἰωάννου ιϛ΄ 7).

αὐτὴ ἁγιασμένοι, ἐγκολπούμενοι πρωτίστως τὸν λόγο τῆς ἀλήθειας. Δὲν σὲ παρακαλῶ δὲ μόνο γι' αὐτούς, ἀλλὰ καὶ γι' αὐτούς, ποὺ θὰ πιστέψουν μὲ τὸ κήρυγμά τους σὲ μένα, ὥστε νὰ εἶναι ὅλοι ἕνα, ὅπως ἐσύ, Πατέρα, εἶσαι ἑνωμένος μ' ἐμένα κι ἐγὼ μὲ σένα. Νὰ εἶναι κι αὐτοὶ ἑνωμένοι μ' ἐμᾶς κι ἔτσι ὁ κόσμος νὰ πιστέψει ὅτι μ' ἔστειλες ἐσύ»[84].

4. Γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας καὶ τὴν πνευματικὴ ἀποκατάστασί μας κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο.

❄ «Ὁ Ἰησοῦς παραδόθηκε στὸν θάνατο γιὰ τὶς ἀνομίες μας καὶ ἀναστήθηκε γιὰ τὴν σωτηρία μας»[85].

5. Γιὰ νὰ ἀποκαλυφθεῖ ἡ ὑπερβολικὴ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιὰ μᾶς, ὅπως ἔγραψε ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

❄ «Καὶ ὅταν ἀκόμη εἴμαστε ἠθικὰ νεκροὶ ἐξαιτίας τῶν παραβάσεων, μᾶς ζωντάνεψε πνευματικὰ μαζὶ μὲ τὸν Χριστό. Ἔχετε σωθεῖ μὲ τὴν χάρι καὶ ὄχι μὲ κατορθώματα δικά σας. Καὶ μᾶς ἀνέστησε μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸ καὶ μᾶς ἔβαλε νὰ καθίσουμε μαζί του στὰ ἐπουράνια. Καὶ ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ

84. «*Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, ἵνα πάντες ἓν ὦσι, καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας*» (Ἰωάννου ιζ΄ 19-21).

85. «*Ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν*» (πρὸς Ρωμαίους δ΄ 25).

ἀνύψωσίς μας αὐτὴ ἔγινε μὲ τὴν ἕνωσί μας μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Καὶ μᾶς εὐεργέτησε τόσο πολὺ ὁ Θεός, γιὰ νὰ φανερώσει στὶς μελλοντικὲς γενιὲς τὸν ὑπερβολικὸ πλοῦτο τῆς χάριτός του μὲ τὴν ἀγαθότητα, ποὺ ἐπέδειξε σὲ μᾶς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ»[86].

6. Γιὰ νὰ ζήσουμε σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν κορυφαῖο τῶν Ἀποστόλων Πέτρο.

❄ «Ἀφοῦ, λοιπόν, ὁ Χριστὸς πέθανε γιὰ μᾶς ὡς ἄνθρωπος, πρέπει κι ἐσεῖς νὰ ὁπλισθεῖτε μὲ τὸ ἴδιο φρόνημα, γιατί ὅποιος πέθανε ὡς πρὸς τὸν παλαιὸ ἄνθρωπο, ἔπαψε νὰ ζεῖ μέσα στὴν ἁμαρτία. Ἀπὸ τώρα, λοιπόν, καὶ στὸ ἑξῆς πρέπει νὰ ζεῖτε τὴν ὑπόλοιπη ζωή σας ὄχι σύμφωνα μὲ τὶς ἀνθρώπινες ἐπιθυμίες, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ»[87].

✯

Ε΄. Ἡ θυσία Του ἦταν ἑκούσια

Τὸ Πάθος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ Θάνατός Του ὑπῆρξαν ἑκούσια. Δὲν ὀφείλο-

86. *«Ὁ δὲ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ· χάριτί ἐστε σεσωσμένοι· καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»* (πρὸς Ἐφεσίους β΄ 4-7).

87. «*Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκὶ καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν ἐν σαρκὶ πέπαυται ἁμαρτίας, εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον*» (Πέτρου Α΄ δ΄ 1-2).

νται σὲ οἱονδήποτε ἐξαναγκασμό οὔτε ὑπάγονται σὲ κάποιο ἀνθρώπινο νόμο. Ὁ Κύριος μὲ τὴν θέλησί Του καὶ ἀπὸ ἀγάπη γιὰ μᾶς παραδόθηκε στοὺς ἐχθρούς Του. Εἶπε:

❄ «Γι' αὐτὸ ὁ Πατέρας μὲ ἀγαπάει, γιατὶ ἐγὼ θυσιάζω τὴν ζωή μου, ὥστε νὰ τὴν ξαναπάρω πίσω. Κανεὶς δὲν μοῦ τὴν παίρνει· ἐγὼ ἀπὸ μόνος μου τὴν προσφέρω. Ἀπὸ μένα ἐξαρτᾶται νὰ τὴν προσφέρω κι ἀπὸ μένα ἐξαρτᾶται νὰ τὴν ξαναπάρω πίσω. Αὐτὴν τὴν ἐντολὴ ἔλαβα ἀπὸ τὸν Πατέρα μου»[88].

Τὸ ἑκούσιο τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου δηλοῦται καὶ ἀπὸ τὴν συζήτησι τοῦ Κυρίου μὲ τὸν Πέτρο στὴν Καισάρεια τοῦ Φιλίππου.

❄ «Ἀπὸ τότε ἄρχισε ὁ Ἰησοῦς νὰ φανερώνει στοὺς μαθητές Του πὼς πρέπει νὰ πάει στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ πάθει πολλὰ ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ νὰ θανατωθεῖ καὶ νὰ ἀναστηθεῖ τὴν τρίτη ἡμέρα. Ὁ Πέτρος τὸν πῆρε κατὰ μέρος κι ἄρχισε νὰ τὸν μαλώνει καὶ νὰ τοῦ λέει: Θεὸς φυλάξοι, Κύριε! Νὰ μὴ σοῦ συμβεῖ αὐτό! Τότε ὁ Ἰησοῦς γύρισε καὶ τοῦ εἶπε: Φύγε ἀπὸ μπροστά μου, σατανᾶ! Ἐσὺ μοῦ

88. *«Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν, οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ· καὶ ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου»* (Ἰωάννου ι΄ 17-18).

γίνεσαι ἐμπόδιο, γιατὶ δὲν σκέφτεσαι ὅπως θέλει ὁ Θεός, ἀλλὰ ὅπως θέλουν οἱ ἄνθρωποι»[89].

Ἐπίσης μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸν Προφήτη Ἡσαΐα:

❄ Αὐτός, ὅμως, φορτώθηκε τὶς θλίψεις μας κι ὑπέφερε τοὺς πόνους τοὺς δικούς μας. Ἐμεῖς νομίζαμε πὼς ὅλα ὅσα τὸν βρῆκαν ἦταν τραύματα, πληγὲς καὶ ταπεινώσεις ἀπὸ τὸν Θεό. Μὰ ἦταν αἰτία οἱ ἁμαρτίες μας ποὺ αὐτὸς πληγώθηκε, οἱ ἀνομίες μας ποὺ αὐτὸς ἐξουθενώθηκε. Γιὰ χάρι τῆς δικῆς μας σωτηρίας ἐκεῖνος τιμωρήθηκε καὶ στὶς πληγὲς του βρήκαμε ἐμεῖς τὴν γιατρειά. Ὅλοι ἐμεῖς πλανιόμασταν σὰν πρόβατα· εἶχε πάρει καθένας μας τὸ δικό του δρόμο. Μὰ ὁ Κύριος ἔκανε νὰ πέσει πάνω του ὅλων μας ἡ ἀνομία. Βασανιζόταν κι ὅμως ταπεινὰ ὑπέμενε, χωρὶς παράπονο κανένα. Σὰν πρόβατο ποὺ τὸ ὁδηγοῦνε στὴν σφαγή, καθὼς τὸ ἀρνὶ ποὺ στέκεται ἄφωνο μπροστὰ σ᾽ αὐτὸν ποὺ τὸ κουρεύει, ποτέ του δὲν παραπονέθηκε. Κακόπαθε, καταδικάστηκε καὶ ὁδηγήθηκε μακριά· ποιός μπορεῖ νὰ

89. *«Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων· ἵλεώς σοι, Κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ· ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων»* (Ματθαίου ιστ΄).

ἀνακαλύψει τὴν καταγωγή του; Αὐτὸς ἀπέθανε καὶ ἡ ζωή του ἀφαιρέθηκε ἀπὸ τὴν γῆ· γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας ὁδηγήθηκε στὸν θάνατο. Ὡς ἀντάλλαγμα καὶ ἐκδίκησι τῆς ταφῆς αὐτοῦ θὰ παραδοθοῦν οἱ πονηροὶ καὶ τὸν θάνατο αὐτοῦ θὰ πληρώσουν οἱ πλούσιοι. Ὁ δοῦλος μου, δὲν εἶχε πράξει ἀνομία καμμία καὶ δόλος δὲν εἶχε βρεθεῖ στὸ στόμα του. Ὁ Κύριος ὅμως θὰ καθαρίσει αὐτὸν ἀπὸ τοὺς ἐξευτελισμοὺς τῶν παθημάτων του μὲ τὸν πόνο· ἔκανε τὴν ζωή του θυσία ἐξιλεώσεως. Γι᾽ αὐτὸ θὰ ἔχει ἀπογόνους· τὰ χρόνια του θὰ εἶναι πολλὰ καὶ θὰ ἐκπληρωθεῖ μ᾽ αὐτὸν τοῦ Κυρίου τὸ θέλημα. Ὕστερα ἀπὸ τὴν ταλαιπωρία τῆς ψυχῆς του, ἡ ἀμοιβή του θὰ εἶναι νὰ χορτάσει πολλοὺς φῶς. Λέει ὁ Κύριος: Ὁ δίκαιος δοῦλος μου, μὲ τὴν γνῶσι τοῦ θελήματός μου, θὰ ἐλευθερώσει πολλοὺς ἀπὸ τὴν ἐνοχή, γιατὶ θὰ πάρει ἐπάνω του τὶς ἁμαρτίες τους. Γι᾽ αὐτὸ καὶ θὰ τοῦ δώσω θέσι στοὺς μεγάλους ἀνάμεσα καὶ θὰ μοιράσει αὐτὸς τὰ λάφυρα στοὺς ἰσχυρούς. Ἐπειδὴ ὁ ἴδιος τὴν ζωή του στὸν θάνατο τὴν ἔδωσε καὶ δέχτηκε νὰ συγκαταλεχθεῖ μὲ τοὺς ἁμαρτωλούς. Αὐτὸς γιὰ τὶς ἁμαρτίες τῶν πολλῶν πρόσφερε τὴν θυσία αὐτὴ καὶ γιὰ τὶς ἁμαρτίες αὐτῶν παραδόθηκε σὲ θάνατο»[90].

✯

90. *«Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ Θεοῦ καὶ ἐν κακώσει. Αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς*

ΣΤ΄. Πάθος σωτήριο καὶ λυτρωτικό

Τὸ Πάθος τοῦ Κυρίου ἀπέβη λυτρωτικὸ γιὰ μᾶς.

Κατηγορηματικὸς εἶναι ὁ ἀπόστολος Πέτρος γιὰ τὸ θέμα αὐτό· τονίζει, ὅτι ὑπέφερε γιὰ μᾶς καὶ μὲ τὸ πάθος Του θεραπευθήκαμε ἀπὸ τὶς πληγὲς τῆς ἁμαρτίας:

❄ «Αὐτὸς δὲν ἔκαμε ποτὲ ἁμαρτία, οὔτε βρέθηκε δόλος ἢ ψεῦδος στὸ στόμα του. Τὶς λοιδορίες δὲν

ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ᾽ αὐτόν· τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν. Πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν, ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη. καὶ Κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. Καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; Ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον. Καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. Καὶ Κύριος βούλεται καθαρίσαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς πληγῆς. Ἐὰν δῶτε περὶ ἁμαρτίας, ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὄψεται σπέρμα μακρόβιον· καὶ βούλεται Κύριος ἀφελεῖν· ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, δεῖξαι αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει, δικαιῶσαι δίκαιον εὖ δουλεύοντα πολλοῖς, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει. Διὰ τοῦτο αὐτὸς κληρονομήσει πολλοὺς καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα, ἀνθ᾽ ὧν παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη· καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκε καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν παρεδόθη (Ἡσαΐου νγ΄ 4-12).

τὶς ἀνταπέδιδε· ἐνῶ ἔπασχε ἄδικα, δὲν ἀπειλοῦσε, ἀλλὰ ἀνέθετε τὸν ἑαυτό του στὸν Θεό, ποὺ πάντοτε κάνει κρίσι δίκαιη. Αὐτὸς σήκωσε τὶς ἁμαρτίες μας μὲ τὸ ἴδιο Του τὸ σῶμα στὸν σταυρό, γιὰ νὰ ἐλευθερωθοῦμε καὶ νὰ ἀποξενωθοῦμε ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες καὶ νὰ ζήσουμε στὸ ἑξῆς γιὰ τὴν δικαιοσύνη καὶ γιὰ τὴν ἀρετή. Μὲ τὶς πληγὲς Αὐτοῦ γιατρευτήκαμε»[91].

✯

Ζ΄. «Φῶτα σωστικά»

Ὁ φωτοειδὴς χαρακτήρας τῶν παθημάτων τοῦ Κυρίου

Τὸ θεῖο Πάθος φωτίζει τὴν ζωή μας. Προβάλλεται ὡς «φῶτα σωστικά». Διανοίγει λυτρωτικὰ τοὺς ὁρίζοντες τῆς σκέψεώς μας. Ἀνακαλεῖ στὴν μνήμη μας τὴν ἀλήθεια, ποὺ πολλὲς φορὲς οἱ μέριμνες τοῦ βίου ἀπώθησαν. Καταδιώκει τὸ ψεῦδος ποὺ ὑψώνεται προκλητικά. Διεγείρει τὴν διάθεσί μας σὲ ἀγῶνες πνευματικούς. Κινεῖ τὴν ψυχή μας σὲ μετάνοια. Ἐνθαρρύνει τὴν ἄσκησι τῆς ἀρετῆς. Φυγαδεύει τὴν ἁμαρτία. Μᾶς ὁδηγεῖ στὸν Θεὸ ὡς προσκυνητὲς τῆς ἀγάπης Του καὶ τῆς δυνάμεώς Του, ποὺ ἐκδηλώθηκε μὲ τὴν

91. «Ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως· ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὗ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθημεν» (Α΄ Πέτρου β΄ 22-24).

ταπείνωσί Του καὶ τὴν θυσία Του γιὰ μᾶς.

Μὲ τὸν χαρακτηρισμὸ τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου μας ὡς «*φώτων σωστικῶν*» γιὰ τοὺς πιστούς, φανερώνεται τὸ ἦθος τῆς πνευματικότητος τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τὰ πάντα στὴν Ἐκκλησία εἶναι φῶς. Φῶς ὁ ἄπειρος Πλαστουργός της, ἡ ἄρρητη τριαδικὴ θεία ἐνέργεια. Φῶς ὁ Λυτρωτής της, τὸ ἄπειρον φῶς τοῦ Λόγου καὶ τὸ φῶς τῆς Μεταμορφώσεως. Φῶς ἡ οὐσία καὶ ἡ ὑπόστασί της, οἱ ἐμπνεύσεις καὶ τὰ βήματά της, ἡ ἀσκητικὴ καὶ ἡ τελείωσίς της, ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ πίστις της, ἡ μακαριότης τῆς θείας βασιλείας.

Ἐκτὸς τοῦ θείου φωτὸς οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ὑπάρχει ἡ Ἐκκλησία. Ἀπὸ τὸ ἄρρητο θεῖο φῶς ἔχει τὴν προέλευσί της καὶ στὸ ἄρρητο θεῖο φῶς τὴν αἰωνία κατάπαυσί της.

Εἶναι ἑπομένως φανερὸν ὅτι καὶ τὸ ἄχραντο πάθος τοῦ Σωτῆρος βλέπει στὸ μακάριο φῶς τῆς δόξης. Ὁ Κύριός μας εἶναι τὸ μακάριο φῶς τοῦ κόσμου κατὰ τὴν ὁμολογία Του: «Ἐγὼ εἶμαι τὸ φῶς τοῦ κόσμου»[92] ποὺ ἦρθε στὸν κόσμο γιὰ νὰ φωτίσει τὸν ἄνθρωπο καὶ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, «Ἐγὼ ἦρθα στὸν κόσμο γιὰ νὰ εἶμαι φῶς πνευματικό»[93]

Προσηλώθηκε στὸ σταυρὸ γιὰ νὰ ἀποδιώξει τὴν ὀμίχλη τῆς ἁμαρτίας, νὰ ἀφανίσει τὸ βαθὺ σκοτάδι τοῦ θανάτου.

92. «*Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου*» (Ἰωάννου η΄ 12),

93. «Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα» (Ἰωάννου ιβ΄ 46),

Τὸ Πάθος τοῦ Σωτῆρος εἶναι φῶτα σωστικὰ καὶ λυτήρια. Δι᾽ αὐτοῦ διαχέεται ἀστραποβολοῦσα ἡ ἄπειρος φωτοχυσία τῆς θείας ἀγαθότητος.

Αὐτὸς ποὺ ἔχει ὑγιεῖς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς βλέπει τὸ μακάριο φῶς νὰ ἀποστίλβει κάτω ἀπὸ τὸ κάλυμμα τῆς πάσχουσας σάρκας, κάτω ἀπὸ τὴν ἀγωνία καὶ τὶς ὠδῖνες τοῦ θανάτου ἀπὸ τὸ καθημαγμένο (καταματωμένο) ξύλο τοῦ σταυροῦ.

✯

Η΄. Παιδεία Κυρίου

Ὁρῶ ἀπὸ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸ ἐκινήθησαν τὶς τελευταῖες ἡμέρες τῆς ἐπιγείου ζωῆς Του πλῆθος προσώπων καὶ χαρακτήρων. Ἀπὸ ἄλλους θὰ διδαχθοῦμε τὴν πίστι, τὴν ὁμολογία, τὴν μετάνοια, ἄλλων θὰ ἀπορρίψουμε τὸ ἦθος. Τὰ πρακτέα πρέπει νὰ μιμηθοῦμε. Τὰ φευκτέα πρέπει νὰ ἀπορρίψουμε.

Ἡ ὑμνολογία καὶ ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας ἑρμηνεύει στὰ ἱερὰ καὶ θαυμάσια κείμενα, ποὺ ἔχουν ἐνταχθεῖ στὶς Ἀκολουθίες τῶν σεπτῶν ἡμερῶν, τὴν συμπεριφορὰ ὅλων αὐτῶν τῶν προσώπων καὶ μὲ τὴν δύναμι τοῦ παιδαγωγικοῦ λόγου της οἰκοδομεῖ καὶ διαπαιδαγωγεῖ τοὺς πιστούς.

✯

Θ΄. Μάρτυρες τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως

^ Ο Κύριός μας πρὶν ἀναληφθεῖ στοὺς Οὐρανοὺς παρήγγειλε στοὺς Ἀποστόλους καὶ Μαθητές Του νὰ γίνουν μάρτυρές Του:

❄ «Θὰ γίνετε μάρτυρες δικοί μου, στὴν Ἱερουσαλήμ, σὲ ὅλη τὴν Ἰουδαία καὶ στὴν Σαμάρεια καὶ ἕως τὰ πέρατα τῆς γῆς»[94].

Ἔκτοτε ἡ Ἁγία Ἐκκλησία ἔθεσε τὸν Σταυρὸ καὶ τὴν Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ στὸ κέντρο τοῦ κηρύγματός της, τῆς λατρείας της, τῆς πνευματικῆς ζωῆς, τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, τῆς πνευματικότητός της καὶ τοῦ προσωπικοῦ ἀγῶνος κάθε πιστοῦ. Μαρτυρεῖ καὶ βεβαιώνει τοὺς ἀνθρώπους, γιὰ τὴν θυσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ὅτι ὁ Κύριός μας «ἀπέθανε γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας σύμφωνα νὰ τὶς Γραφές, ὅτι ἐνταφιάστηκε καὶ ἀναστήθηκε τὴν τρίτη ἡμέρα, σύμφωνα μὲ τὶς Γραφές»[95].

Ἡ θεία Εὐχαριστία τελεῖται ὡς ἀνάμνησις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν ἐντολή Του «αὐτὸ ποὺ κάνω τώρα,

94. *«Ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς»* (Πράξεων α΄ 8).

95. *«Ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς, καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς»* (πρὸς Κορινθίους Α΄ ιε΄ 3-4).

νὰ τὸ κάνετε στὴν ἀνάμνησή μου»[96] καὶ θὰ προσθέσει ὁ ἀπόστολος Παῦλος «μέχρις ὅτου ἔρθει ὁ Κύριος κατὰ τὴν δευτέρα παρουσία»[97] καὶ ὡς κατ' ἐξοχὴν μαρτυρία τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ θανάτου καὶ τῆς Ἀναστάσεώς Του. Ἰδοὺ καὶ ἡ ἐπίκλησις στὴν ἁγία Ἀναφορά: *«Μεμνημένοι τοίνυν τῆς σωτηρίου ταύτης ἐντολῆς, καὶ πάντων τῶν ὑπὲρ ἡμῶν γεγενημένων, τοῦ Σταυροῦ, τοῦ Τάφου, τῆς τριημέρου Ἀναστάσεως, τῆς εἰς οὐρανοὺς Ἀναβάσεως, τῆς ἐκ δεξιῶν Καθέδρας, τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου πάλιν παρουσίας, τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν, σοὶ προσφέρομεν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα».*

✯

Γ. Κρίσις τοῦ κόσμου

Μὲ τὸ Πάθος καὶ τὸν Θάνατό Του ὁ Κύριος ἔκρινε καὶ κατεδίκασε τὴν ἁμαρτία, τὸ ψεῦδος, τὴν ἀπιστία καὶ τὴν ὑψηλόφρονα γνώμη τῶν ἀνθρώπων τοῦ κόσμου τούτου κατὰ τὸν λόγο Του: *«Ἔφθασε ἡ ὥρα ποὺ ὁ κόσμος αὐτὸς θὰ κριθεῖ· ἔφθασε ἡ ὥρα ποὺ ὁ ἄρχοντας αὐτοῦ τοῦ κόσμου θὰ διωχθεῖ ἔξω ἀπὸ τὸν κόσμο. Ἐγὼ ὅταν θὰ ὑψωθῶ ἀπὸ τὴν γῆ, ὅλους τοὺς ἀνθρώπους θὰ τοὺς τραβήξω κοντά μου»*[98].

96. *«τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν»* (Λουκᾶ κβ΄ 19).

97. *«ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ»* (πρὸς Κορινθίους Α΄ ια΄ 26).

98. *«Νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω, κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ*

Ὁ Κύριός μας ἐδίκασε καὶ κατεδίκασε μὲ τὸν τρόπο Του ὅλους:

- Τὸν προδότη Ἰούδα, μὲ τὴν εὐγένειά Του.
- Τὸν ἀρνητὴ Πέτρο, μὲ τὸ βλέμμα Του.
- Τοὺς δικαστές Του, τὸν Καϊάφα, τὸν Πιλᾶτο καὶ τὸν Ἡρώδη, μὲ λίγες λέξεις, καὶ κυρίως μὲ τὴν σιωπή Του.
- Τοὺς Ἰουδαίους, μὲ τὴν αὐτοκαταδίκη τους.
- Ὅλον τὸν ἀρνούμενον τὸν Θεὸ κόσμο καὶ τὸν ἄρχοντα τοῦ κόσμου καὶ τὸν Ἅδη, μὲ τὸν θάνατό Του.

Κατέκρινε ἤθη, συμπεριφορές, συνήθειες, λόγους, πράξεις, λογισμούς, μὲ τὴν ζωή Του, μὲ τὴν διδασκαλία Του, μὲ τὴν ἀρετή Του, μὲ τὴν ὑπομονή Του, μὲ τὴν ἀγάπη Του, μὲ τὴν ἀνεκτικότητά Του, μὲ τὴν μακροθυμία Του, μὲ τὴν συγγνώμη πρὸς τοὺς σταυρωτές Του, μὲ τὴν θυσία Του γιὰ ὅλους, μὲ τὴν ἀγάπη γιὰ τοὺς μαθητές Του.

✯

ΙΑ΄. Τὸ μεγαλεῖο τοῦ θείου Πάθους

Οἱ ἄνθρωποι κατεδίκασαν τὸν Χριστὸ καὶ Τὸν ἐτιμώρησαν ἄδικα. Μεγαλειώδης ὅμως ἦταν ἡ καταδίκη τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ φρονήματος τοῦ κόσμου ἀπὸ τὸν Χριστὸ δίκαια.

Ἡ μεγαλύτερη ἀνθρώπινη ἀθλιότητα, ἡ ὁ-

τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν» (Ἰωάννου ιβ΄ 31-32).

ποία ἐφανερώθηκε στὸ Πάθος τοῦ Κυρίου, συνδυάζεται μὲ τὴν ἔκτακτη μεγαλειώδη καταδίκη τοῦ κοσμικοῦ φρονήματος ἀπὸ τὸν Χριστό, ὥστε ἡ ἀνθρώπινη ἀθλιότητα καὶ τὸ θεῖο μεγαλεῖο νὰ ἀποτελοῦν συνδυασμὸ πρωτότυπο. Τὸ θεῖο μεγαλεῖο γίνεται μεγαλειωδέστερο μὲ τὴν παρουσία τῆς ἀνθρώπινης ἀθλιότητος καὶ ἡ ἀνθρώπινη ἀθλιότητα φανεροῦται ἀθλιώτερη μὲ τὴν παρουσία τοῦ θείου μεγαλείου.

✯

ΙΒ΄. Ὁ ἀναμάρτητος Κύριος

Ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς διέσωσε στὸ Εὐαγγέλιό του τὸν διάλογο, ποὺ διεξήχθηκε μεταξὺ τοῦ Σταυρωθέντος Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν δύο συσταυρωθέντων ληστῶν. Ὁ ἐκ δεξιῶν ληστὴς ἐπετίμησε τὸν ἐξ ἀριστερῶν βλασφημήσαντα ληστή, ὁ ὁποῖος ὁμολόγησε, ὅτι ὁ Χριστὸς τιμωρήθηκε ἀδίκως, διότι «Αὐτὸς δὲν ἔκανε κανένα κακό»[98].

Τοιουτοτρόπως τὸ Πάθος καὶ ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦταν ἄδικος, ὅπως χαρακτηριστικῶς ὑμνολογεῖ ἡ Ἐκκλησία *«ἀδίκῳ δίκῃ τοῦ δικαίου κατακριθέντος»*[99].

Τὸ ἀναμάρτητο τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποτελεῖ βασικὴ πίστι τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας, τὴν

98. *«οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε»* (Λουκᾶ κγ΄ 41).

99. Δοξαστικὸ τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, Ἦχος β΄.

ὁποία διακηρύσσει ἡ Ἁγία Γραφή, ὁ Ἴδιος ὁ Κύριος καὶ οἱ Ἀπόστολοι καὶ ἀποδέχονται οἱ πιστοί.

Ὁ Ἴδιος ὁ Κύριός μας ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἐνώπιον τῶν ἀπιστούντων Ἰουδαίων ἐρώτησε μὲ παρρησία «ποιός ἀπὸ σᾶς μὲ ἐλέγχει γιὰ ἁμαρτία;»[100]. Καὶ κανεὶς δὲν ἐτόλμησε νὰ Τὸν ἐλέγξει, ὡς ἁμαρτωλό, διότι δὲν ἦταν.

Ὁ ἀπόστολος Πέτρος, ἕνας ἀπὸ τοὺς αὐτόπτες καὶ αὐτήκοες μάρτυρες τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μαρτυρεῖ καὶ βεβαιοῖ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός «ἁμαρτία δὲν ἔκανε καὶ δόλος στὸ στόμα Του δὲν βρέθηκε»[101].

Ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης ἐπίσης ὁμολογεῖ:

❄ «Καὶ ὁ Λόγος ἔγινε ἐν χρόνῳ ἄνθρωπος. Καὶ ἔχοντας σὰν σκηνὴ καὶ σὰν ναὸ ἅγιο τὴν ἀνθρώπινη φύσι, παρέμεινε μὲ πολλὴ οἰκειότητα μεταξύ μας σὰν ἕνας ἀπὸ ἐμᾶς. Καὶ χορτάσαμε μὲ τὰ μάτια μας τὴν ὑπέρλαμπρη καὶ θεοπρεπῆ δόξα του, τὴν ὁποία εἶχε φυσικὴ ἀπὸ τὸν Πατέρα, σὰν Υἱὸς μονάκριβος ποὺ ἦταν, γεμᾶτος χάρι, μὲ τὴν ὁποία τότε θαυματουργοῦσε καὶ τώρα μᾶς ἀναγεννᾶ, καὶ γεμᾶτος ἀλήθεια, μὲ τὴν ὁποία μᾶς φωτίζει καὶ μᾶς διδάσκει»[102].

100. *«τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας;»* (Ἰωάννου η΄ 46).

101. *«ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ»* (Πέτρου Α΄ β΄ 22).

102. *«Καὶ ὁ Λόγος σάρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς*

Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας, γεμᾶτος ἁγιότητα καὶ ἀρετή.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διακηρύττει γιὰ τὸν Μέγα Ἀρχιερέα Κύριο Ἰησοῦ Χριστό «τέτοιος λοιπόν, ἀρχιερέας μᾶς χρειαζόταν· ἅγιος, ἄκακος, ἀμίαντος, χωρὶς νὰ ἔχει καμμία σχέση μὲ τὴν ἀνθρώπινη ἁμαρτία, ὁ ὁποῖος ἀνέβηκε πάνω ἀπὸ τὰ οὐράνια»[103].

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μὲ τὴν θεολογία του ἐξηγεῖ, τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς τῆς θυσίας τοῦ ἀναμάρτητου, δικαίου Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, στὶς ἐπιστολές του, ὅπως στὸ ε΄ κεφάλαιο τῆς πρὸς Ρωμαίους, ὅπου μεταξὺ ἄλλων λέει:

«Καὶ ὅπως ἡ παρακοὴ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἔκανε ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα ἁμαρτωλή, ἔτσι καὶ μὲ τὴν ὑπακοὴ τοῦ ἑνὸς θὰ ἀναγνωρισθοῦν ὅλοι δίκαιοι ἀπὸ τὸν Θεό»[104].

✯

ΙΓ΄. Τὸ καθῆκον τῶν πιστῶν

Τὸ καθῆκον τῶν πιστῶν εἶναι νὰ προσφέρουμε τοὺς ἑαυτούς μας στὸν παθόντα καὶ ἀνα-

παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας (Ἰωάννου α΄ 14).

103. *«τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος»* (πρὸς Ἑβραίους ζ΄ 26).

104. *«Ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί»* (πρὸς Ρωμαίους ε΄ 19).

στάντα Κύριό μας κατὰ τὴν προτροπὴν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου:

❄ «Ἂς προσφέρουμε ὡς καρποὺς τοὺς ἑαυτούς μας, τὸ πολυτιμότατο καὶ τὸ ἀγαπητότατο κτῆμα τοῦ Θεοῦ. Ἂς ἀποδώσουμε στὴν εἰκόνα τὸ κατ᾽ εἰκόνα, ἂς κατανοήσουμε τὴν ἀξία μας, ἂς τιμήσουμε τὸ πρωτότυπο τῆς εἰκόνας μας, ἂς γνωρίσουμε τὴν δύναμι τοῦ μυστηρίου, καὶ ἂς μάθουμε πρὸς χάριν ποίου πέθανε ὁ Χριστός. Ἂς γίνουμε ὅπως εἶναι ὁ Χριστός, ἐπειδὴ καὶ ὁ Χριστὸς ἔγινε ὅμοιος μὲ μᾶς. Ἂς γίνουμε θεοὶ δι᾽ αὐτόν, ἐπειδὴ κι ἐκεῖνος ἔγινε ἄνθρωπος πρὸς χάριν μας. Ἔλαβε τὸ χειρότερο γιὰ νὰ μᾶς δώσει τὸ καλύτερο. Ἔγινε πτωχὸς γιὰ νὰ πλουτήσουμε ἐμεῖς ἀπὸ τὴν πτωχεία του. Ἔλαβε μορφὴ δούλου γιὰ ν᾽ ἀπολαύσουμε ἐμεῖς τὴν ἐλευθερία. Κατέβηκε, γιὰ νὰ ὑψωθοῦμε. Ὑπέμεινε τοὺς πειρασμοὺς γιὰ νὰ νικήσουμε. Ὑπέμεινε τὴν ἀτίμωσι γιὰ νὰ μᾶς δοξάσει. Πέθανε, γιὰ νὰ μᾶς σώσει, καὶ ἀνέβηκε, γιὰ νὰ μᾶς σύρει κοντά του ἀπὸ κάτω, ὅπου βρισκόμαστε ξαπλωμένοι καὶ ἀπονεκρωμένοι ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Ἂς δώσει ἕκαστος τὰ πάντα! Ἂς προσφέρει τὰ πάντα σ᾽ Ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἔδωσε τὸν ἑαυτό του ὡς λύτρο καὶ ἀντάλλαγμα χάριν ἡμῶν! Δὲν ἠμπορεῖ δὲ νὰ προσφέρει τίποτε καλύτερο ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, ἀφοῦ θὰ ἔχει ἐννοήσει τὸ μυστήριο καὶ θὰ ἔχει γίνει ὅλα ὅσα ἔγινε Ἐκεῖνος πρὸς χάριν μας»[105].

105. *«Καρποφορήσωμεν ἡμεῖς αὐτούς, τὸ τιμιώτατον*

ΙΔ΄. Ἡ δύναμις τῆς θυσίας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ

Οἱ καρποὶ τῆς σταυρικῆς θυσίας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ

❄ «Καὶ χάριν αὐτῶν ἐγὼ ἀφιέρωσα ὁλόκληρη τὴν ζωή μου σὲ σένα καὶ προσφέρω καὶ τώρα τὸν ἑαυτό μου σὰν θῦμα καὶ σφάγιο ἱερό, γιὰ νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ μὲ τὴν συμμετοχή τους στὴν θυσία μου αὐτὴ ἁγιασμένοι, ἐγκολπούμενοι πρωτίστως τὸν λόγο τῆς ἀληθείας. Δὲν σὲ παρακαλῶ δὲ μόνο γι᾽ αὐτούς, ἀλλὰ καὶ γι᾽ αὐτούς, ποὺ θὰ πιστέψουν μὲ τὸ κήρυγμά τους σὲ μένα, ὥστε νὰ εἶναι ὅλοι ἕνα, ὅπως ἐσύ, Πατέρα, εἶσαι ἑνωμένος μ᾽ ἐμένα κι ἐγὼ

Θεῷ κτῆμα καὶ οἰκειότατον· ἀποδῶμεν τῇ εἰκόνι τό «κατ᾽ εἰκόνα», γνωρίσωμεν ἡμῶν τὸ ἀξίωμα, τιμήσωμεν τὸ ἀρχέτυπον, γνῶμεν τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν, καὶ ὑπὲρ τίνος Χριστὸς ἀπέθανεν.

Γενώμεθα ὡς Χριστός, ἐπεὶ καὶ Χριστὸς ὡς ἡμεῖς· γενώμεθα θεοὶ δι᾽ αὐτόν, ἐπειδὴ κἀκεῖνος δι᾽ ἡμᾶς ἄνθρωπος. Προσέλαβε τὸ χεῖρον, ἵνα δῷ τὸ βέλτιον· ἐπτώχευσεν, ἵν᾽ ἡμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσωμεν· δούλου μορφὴν ἔλαβεν, ἵνα τὴν ἐλευθερίαν ἡμεῖς ἀπολάβωμεν· κατῆλθεν, ἵν᾽ ὑψωθῶμεν· ἐπειράσθη, ἵνα νικήσωμεν· ἠτιμάσθη ἵνα δοξάσῃ· ἀπέθανεν, ἵνα σώσῃ· ἀνῆλθεν, ἵν᾽ ἑλκύσῃ πρὸς ἑαυτὸν κάτω κειμένους ἐν τῷ τῆς ἁμαρτίας πτώματι. Πάντα διδότω τις, πάντα καρποφορείτω τῷ δόντι ἑαυτὸν λύτρον ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ἀντάλλαγμα· δώσει δὲ οὐδὲν τοιοῦτον οἷον ἑαυτὸν τοῦ μυστηρίου συνιέντα, καὶ δι᾽ ἐκεῖνον πάντα ὅσα ἐκεῖνος δι᾽ ἡμᾶς γενόμενον» (Λόγος Α΄ εἰς τὸ Πάσχα Ε.Π.Ε. τ. 1 σελ. 66,68).

μὲ σένα. Νὰ εἶναι κι αὐτοὶ ἑνωμένοι μ᾽ ἐμᾶς κι ἔτσι ὁ κόσμος νὰ πιστέψει ὅτι μ᾽ ἔστειλες ἐσύ»[106].

Στοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Κύριός μας ἀναφέρεται στὴν θυσία τῆς ζωῆς Του καὶ στοὺς καρπούς Της.

1. Ἡ θυσία

Γιὰ τὴν θυσία Του ὁ Κύριος ἐξήγησε στοὺς μαθητές Του ὅτι:

❄ Εἶναι ἑκούσια προσφορὰ ποὺ γίνεται κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ Πατέρα:

«Γι᾽ αὐτὸ δὲ ὁ Πατὴρ μὲ ἀγαπᾶ, διότι ἐγὼ μόνος μου καὶ χωρὶς κανεὶς νὰ μὲ ἀναγκάζει παραδίδω τὴν ζωή μου σὲ θάνατο, γιὰ νὰ τὴν λάβω πάλι. Κανεὶς δὲν ἔχει τὴν δύναμι νὰ πάρει τὴν ζωή μου καὶ νὰ μὲ θανατώσει παρὰ τὴν θέλησί μου. Ἀλλ᾽ ἐγὼ ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου καὶ μόνος μου παραδίδω αὐτή. Ἔχω ἐξουσία νὰ δώσω τὴν ζωή μου καὶ ἔχω ἐξουσία πάλι νὰ τὴν λάβω. Αὐτὴ τὴν ἐντολὴ ἔλαβα ἀπὸ τὸν Πατέρα μου»[107].

❄ Εἶναι καρπὸς τέλειας ἀγάπης:

106. *«Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, ἵνα πάντες ἓν ὦσι, καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας»* (Ἰωάννου ιζ΄ 19-21).

107. *«Διὰ τοῦτο ὁ Πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. Οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἀλλ᾽ ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ· ἐξουσίαν ἔχω θεῖ-*

«Μεγαλύτερη ἀγάπη πρὸς τοὺς φίλους του κανεὶς δὲν ἔχει ἀπὸ αὐτή, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ νὰ δώσει τὴν ζωή του χάριν τῶν φίλων του»[108].

❄ Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης προβάλλει τὸ μέγεθος τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, παραλληλίζοντας τὴν φροντίδα τοῦ Μωυσῆ γιὰ τὴν προστασία τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπὸ τὰ δήγματα τῶν ὄφεων στὴν ἔρημο μὲ τὴν σταυρικὴ θυσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν θεραπεία τῶν πιστῶν ἀπὸ τὰ δαιμονικὰ πλήγματα, ὡς ἑξῆς:

«Ὅπως ὁ Μωυσῆς ὕψωσε τὸ χάλκινο ὄφι στὴν ἔρημο, ἔτσι πρέπει νὰ ὑψωθεῖ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου»[109].

Σ' ἕνα περιβάλλον ἔντονων προσωπικῶν διεκδικήσεων καὶ ἀπαιτήσεων μὲ ἐγωϊστικὴ διάθεση, τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου ἀνατρέπει τὶς κατεστημένες ἀντιλήψεις καὶ προβάλλει τὴν δύναμι τῆς προσφορᾶς.

2. Οἱ καρποί

❄ Πρῶτος καρπὸς τῆς θυσίας τοῦ Κυρίου εἶναι ὁ ἁγιασμὸς τῶν πιστῶν.

ναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· Ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου» (Ἰωάννου ι΄ 17-18).

108. *«Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ»* (Ἰωάννου ιε΄ 13).

109. *«καὶ καθὼς Μωϋσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου»* (Ἰωάννου γ΄ 14).

Εἶπε:

«Καὶ χάριν αὐτῶν ἐγὼ ἀφιέρωσα ὁλόκληρη τὴν ζωή μου σὲ σένα καὶ προσφέρω καὶ τώρα τὸν ἑαυτό μου σὰν θῦμα καὶ σφάγιο ἱερό, γιὰ νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ μὲ τὴν συμμετοχή τους στὴν θυσία μου αὐτὴ ἁγιασμένοι, ἐγκολπούμενοι πρωτίστως τὸν λόγο τῆς ἀληθείας. Δὲν σὲ παρακαλῶ δὲ μόνο γι' αὐτούς, ἀλλὰ καὶ γι' αὐτούς, ποὺ θὰ πιστέψουν μὲ τὸ κήρυγμά τους σὲ μένα, ὥστε νὰ εἶναι ὅλοι ἕνα, ὅπως ἐσύ, Πατέρα, εἶσαι ἑνωμένος μ' ἐμένα κι ἐγὼ μὲ σένα. Νὰ εἶναι κι αὐτοὶ ἑνωμένοι μ' ἐμᾶς κι ἔτσι ὁ κόσμος νὰ πιστέψει ὅτι μ' ἔστειλες ἐσύ»[110].

Ὁ ἄνθρωπος μολύνθηκε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία.

Γιὰ νὰ καθαριστεῖ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία ἕνας καὶ μοναδικὸς τρόπος ὑπάρχει. Εἶναι τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Μὲ θεολογικὰ ἐπιχειρήματα ὁ ἀπόστολος Παῦλος καταλήγει:

«Πόσο μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὁποῖος ἔχοντας τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, πρόσφερε τὸν ἑαυτό του ἄψογη θυσία στὸν Θεό, γιὰ θὰ καθαρίσει τὴν συνείδησή σας ἀπὸ τὰ ἔργα ποὺ ὁδηγοῦν στὸν θάνατο, γιὰ νὰ μπορεῖτε νὰ λατρεύετε τὸν ἀληθινὸ Θεό[111].

110. *«Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, ἵνα πάντες ἓν ὦσι, καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας»* (Ἰωάννου ιζ΄ 19-21).

111. *«Πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ Πνεύ-*

«Μὲ τὴν ἀλήθειά σου ξεχώρισέ τους ἀπὸ τὸν κόσμο· ὁ δικός σου ὁ λόγος εἶναι ἀλήθεια»[112].

Ὁ καθαρισμὸς αὐτὸς εἶναι τέλειος εἰς τρόπον ὥστε «ὅλοι καὶ αὐτὸς ποὺ ἐξαγνίζει καὶ αὐτοὶ ποὺ ἐξαγνίζονται ἔχουν τὸν ἴδιο πατέρα.Γι᾽ αὐτὸ καὶ δὲν ντρέπεται νὰ τοὺς ὀνομάζει ἀδέρφια»[113].

Ἡ θυσία τοῦ Κυρίου ἐνῶ προσφέρθηκε ἐφάπαξ, ἐν τούτοις ἔχει τὴν δύναμι νὰ ἁγιάζει τοὺς πιστοὺς κάθε ἐποχῆς διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ποὺ λαμβάνουμε διὰ τῶν ἁγίων μυστηρίων, κατὰ τό: «Μὲ αὐτὸ δέ, ποὺ θέλησε καὶ εὐαρεστήθηκε ὁ Θεός, εἴμαστε ἁγιασμένοι διὰ μέσου τῆς προσφορᾶς καὶ θυσίας τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία θυσία ἔγινε μία φορὰ γιὰ πάντα»[114].

❄ Δεύτερος καρπὸς εἶναι ἡ ἑνότητα τῶν πιστῶν μεταξύ τους καὶ μὲ τὸν Θεὸ Πατέρα. Ὁ Κύριος θυσιάσθηκε, ὅπως ἐξομολογήθηκε στὸν Θεὸ Πατέρα

«Ὥστε νὰ εἶναι ὅλοι ἕνα, ὅπως ἐσύ, Πατέρα, εἶσαι ἑνωμένος μ᾽ ἐμένα κι ἐγὼ μὲ σένα. Νὰ εἶναι κι αὐτοὶ ἑνωμένοι μὲ μᾶς»[115].

ματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι;» (πρὸς Ἑβραίους θ΄ 14).

112. *«Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστι»* (Ἰωάννου ιζ΄ 17).

113. *«Ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες· δι᾽ ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν».*

114. *«Ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ»* (πρὸς Ἑβραίους ι΄ 10).

Ἡ ἁμαρτία διέκοψε τὴν κοινωνία τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεό.

Ἡ κοινωνία αὐτὴ ἀποκαταστάθηκε μὲ τὴν σταυρικὴ θυσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως θεολογεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

«Αὐτὸς πραγματικὰ εἶναι γιὰ μᾶς ἡ εἰρήνη. Αὐτὸς ἔκανε τοὺς δύο ἀντιμαχόμενους κόσμους ἕναν λαὸ καὶ γκρέμισε μὲ τὸν σταυρικό του θάνατο ὅ,τι σὰν τεῖχος τοὺς χώριζε καὶ προκαλοῦσε ἔχθρα μεταξύ τους. Κατάργησε δηλαδὴ τὸν ἰουδαϊκὸ νόμο τῶν ἐντολῶν καὶ τῶν διατάξεων, γιὰ νὰ δημιουργήσει μὲ τὸ ἔργο του ἀπὸ τὰ δύο ἐχθρικὰ μέρη, ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς ἐθνικούς, μιὰ νέα ἀνθρωπότητα, φέρνοντας τὴν εἰρήνη. Κι ἀφοῦ θανάτωσε μὲ τὸν σταυρό του τὴν ἔχθρα, ἕνωσε τοὺς δύο πρώην ἐχθροὺς σὲ ἕνα σῶμα καὶ τοὺς συμφιλίωσε μὲ τὸν Θεό. Ἔτσι, ὁ Χριστὸς ἦρθε κι ἔφερε τὸ χαρμόσυνο μήνυμα τῆς εἰρήνης σὲ σᾶς τοὺς ἐθνικούς, ποὺ ἤσασταν μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό, καὶ σὲ σᾶς τοὺς Ἰουδαίους, ποὺ ἤσασταν κοντά του. Πραγματικά, διὰ τοῦ Χριστοῦ μποροῦμε μ᾽ ἕνα πνεῦμα καὶ οἱ δύο, ἐθνικοὶ καὶ Ἰουδαῖοι, νὰ πλησιάσουμε τὸν Πατέρα»[116].

115. *«Ἵνα πάντες ἓν ὦσι, καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν»* (Ἰωάννου ιζ΄ 21).

116. *«Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν*

^ Η θυσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ συνεχίζεται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μέσα στὸν κόσμο καὶ στὴν ἱστορία μὲ τὴν θεία λειτουργία. Μὲ τὴν θεία λειτουργία μεταδίδονται στοὺς πιστοὺς οἱ καρποὶ τῆς σταυρικῆς θυσίας. Οἱ πιστοὶ ἁγιάζονται διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ γίνονται ἕνα Σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους κατὰ τὴν παύλεια θεολογία:

❄ «Διότι ὅλοι σ' ἕνα Πνεῦμα βαπτιστήκαμε καὶ ἀπὸ ἕνα Πνεῦμα ἀναγεννηθήκαμε στὴν κολυμβήθρα... καὶ ὅλοι ποτιστήκαμε σ' ἕνα Πνεῦμα... Ἐσεῖς ὅλοι μαζὶ ἀποτελεῖτε τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶστε μέλη Του, ὁ καθένας σας χωριστά»[117].

Εὑρισκόμενοι ἐνώπιον τοῦ σταυροῦ τοῦ Κυρίου, ἂς ἀκούσουμε τὴν προτροπὴ τοῦ ἀποστόλου Παύλου:

❄ «Νὰ συμπεριφέρεστε μὲ ἀγάπη κατὰ τὸ πρότυπο τοῦ Χριστοῦ, ποὺ μᾶς ἀγάπησε κι ἔδωσε τὴν ζωή του γιὰ μᾶς, προσφορὰ καὶ θυσία ποὺ τὴν δέχεται εὐχάριστα ὁ Θεός»[118].

ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ· καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς, ὅτι δι αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ Πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα» (πρὸς Ἐφεσίους β΄ 14-18).

117. *«Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν,... καὶ πάντες εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν... Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους»* (πρὸς Κορινθίους Α΄ ιβ΄ 13, 27).

^ Ο πυρήνας τοῦ ἀποστολικοῦ κηρύγματος, ὅπως τὸ διαπιστώνουμε στὰ ἀποστολικὰ κείμενα ἐξηγεῖ τὸν σκοπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τὶς συνέπειές Του.

Γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπάνω στὸν σταυρό, ἐπέτυχε τὴν συμφιλίωσι τῶν ἀνθρώπων μὲ τὸν Κτίστη καὶ Δημιουργὸ Θεὸ Πατέρα τους, ὁ Ὁποῖος δὲν καταλογίζει ἔκτοτε στοὺς ἀνθρώπους τὰ παραπτώματά τους καὶ ὅτι ἐμεῖς οἱ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας εἴμαστε οἱ ὑπηρέτες καὶ ἐργάτες τῆς συμφιλιώσεως τῶν ἀνθρώπων μὲ τὸν Θεὸ Πατέρα.

❄ «Ὅλες δὲ αὐτὲς οἱ δωρεὲς πηγάζουν ἀπὸ τὸν Θεό, ὁ ὁποῖος μᾶς συμφιλίωσε μὲ τὸν ἑαυτό του διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἔδωσε σὲ μᾶς τοὺς Ἀποστόλους τὸ τιμητικὸ ἔργο νὰ ὑπηρετοῦμε σ' αὐτὴ τὴν συνδιαλλαγὴ καὶ συμφιλίωσι τοῦ Θεοῦ μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Ἐννοῶ δηλαδὴ ὅτι ὁ Θεὸς ἦταν ἑνωμένος μὲ τὸν Χριστό, καὶ συνεπῶς ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ δὲν ὑπῆρξε θάνατος ἁπλοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ Θεανθρώπου. Καὶ αὐτὸς ὁ ἐν τῷ Χριστῷ Θεὸς συμφιλίωσε τὸν κόσμο πρὸς τὸν ἑαυτό του, μὴ καταλογίζοντας πλέον στοὺς ἀνθρώπους τὰ ἁμαρτήματά τους, καὶ ἀναθέτοντας σὲ μᾶς τὸ εὐαγγε-

118. *«Καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας»* (πρὸς Ἐφεσίους ε΄ 2).

λικὸ κήρυγμα τῆς συμφιλιώσεως πρὸς τὸν Θεό. Εἴμαστε, λοιπόν, ἐμεῖς οἱ Ἀπόστολοι πρεσβευταὶ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους· διότι ὁ Χριστὸς διὰ μέσου ἡμῶν παρακαλεῖ. Παρακαλοῦμε, λοιπόν, καὶ ἐμεῖς ἐξ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ, καὶ τοὺς λέμε· Συμφιλιωθεῖτε μὲ τὸν Θεό. Καὶ εἶναι πλέον ἔργο εὔκολο αὐτὴ ἡ συμφιλίωσις, διότι τὸν Χριστό, ὁ ὁποῖος δὲν ἐγνώρισε ποτὲ ἀπὸ προσωπικὴ πεῖρα καμμία ἀπολύτως ἁμαρτία, τὸν ἔκαμε ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτία ὁ Θεός, τοῦ φόρτωσε δηλαδὴ τὶς δικές μας ἁμαρτίες καὶ τὸν ἄφησε νὰ κατακριθεῖ σὰν ἁμαρτωλὸς χάριν ἡμῶν, γιὰ νὰ δικαιωθοῦμε ἐμεῖς δι' αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ[119]».

Ὁμοίως καὶ ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἐξηγεῖ μὲ σαφήνεια τὸν σκοπὸ αὐτοῦ τοῦ θανάτου.

❄ «Αὐτὸς βάστασε ἐπάνω του τὶς ἁμαρτίες μας καὶ πρόσφερε διὰ τοῦ σώματός του θυσία γι' αὐτὲς στὸν σταυρό. Καὶ ἔκαμε τὴν θυσία αὐτή, γιὰ νὰ ἐλευθερωθοῦμε καὶ νὰ ἀποξενωθοῦμε ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες καὶ νὰ ζήσουμε στὸ ἑξῆς γιὰ τὴν δικαιοσύνη

119. «*Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς· ὡς ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ Θεῷ· τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ*» (πρὸς Κορινθίους Β΄ ε΄ 18-21).

καὶ τὴν ἀρετή. Διὰ τῶν πληγῶν αὐτοῦ ἰατρεύθητε»[120].

Γι᾽ αὐτὸ ἡ Ἐκκλησία μᾶς προτρέπει μὲ τὴν ὑμνολογία της:

«*Νεκρωθῶμεν δι᾽ αὐτόν, ταῖς τοῦ βίου ἡδοναῖς· ἵνα καὶ συζήσωμεν αὐτῷ*»[121]

«*Καθαρθῶμεν τὰς αἰσθήσεις, καὶ ὀψόμεθα*»[122].

Μ ὲ τὸ πάθος Του ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς ἐνέκρωσε τὴν δύναμι τῶν παθῶν τῆς ἁμαρτίας γιὰ νὰ μᾶς ζωοποιήσει, νὰ μᾶς ἀναστήσει καὶ νὰ μᾶς δοξάσει στὴ βασιλεία Του, ὅπως διδάσκει ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

❄ «Καὶ ὅταν ἀκόμη εἴμαστε ἠθικὰ νεκροὶ ἐξαιτίας τῶν παραβάσεων, μᾶς ζωντάνευσε πνευματικὰ μαζὶ μὲ τὸν Χριστό. Ἔχετε σωθεῖ μὲ τὴν χάρι καὶ ὄχι μὲ κατορθώματα δικά σας. Καὶ μᾶς ἀνέστησε μαζὶ μὲ τὸν Χριστὸ καὶ μᾶς ἔβαλε νὰ καθίσουμε μαζί του στὰ ἐπουράνια. Καὶ ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ἀνύψωσίς μας αὐτὴ ἔγινε μὲ τὴν ἕνωσί μας μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Καὶ μᾶς εὐεργέτησε τόσο πολὺ ὁ Θεός, γιὰ νὰ φανερώσει στὶς μελλοντικὲς γενιὲς

120. «*Ὅς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν· οὗ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε*» (Α΄ Πέτρου β΄ 24).

121 Ἰδιόμελο τῶν Αἴνων Ὄρθρου Μ. Δευτέρας.

122. Τροπάριον τῆς α΄ ᾠδῆς τοῦ Κανόνος τοῦ Πάσχα.

τὸν ὑπερβολικὸ πλοῦτο τῆς χάριτός του μὲ τὴν ἀγαθότητα, ποὺ ἐπέδειξε σὲ μᾶς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ»[122].



Ἄγγελος κρατώντας τὸν Σταυρὸ - σύμβολο τοῦ Πάθους.
Λεπτομέρεια ἀπὸ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Ἀμολύντου ἢ τῆς Παναγίας τοῦ Πάθους

122. *«Ὁ δὲ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ· χάριτί ἐστε σεσωσμένοι· καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»* (πρὸς Ἐφεσίους β΄ 4-7).

Ἐπίλογος

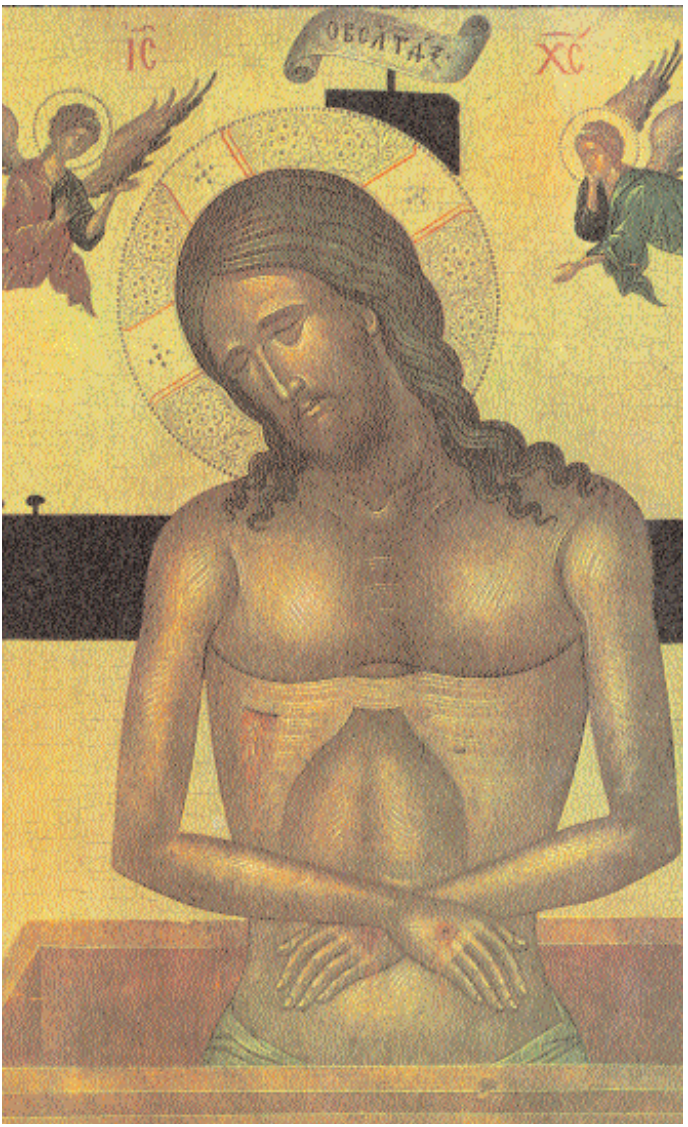


ἀπόστολος Παῦλος φυλακισμένος στὴν Ρώμη, ἀπευθύνει τὴν ἐπιστολή του πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς ἀρχαίας πόλεως τῶν Φιλίππων (πλησίον τῆς σημερινῆς Καβάλας), στὴν ὁποία γράφει ὅτι προτεραιότητα στὴν ζωή του ἔθεσε «νὰ γνωρίσει τὸν Χριστὸ καὶ τὴν δύναμι τῆς ἀναστάσεώς του, νὰ μετάσχει στὰ παθήματά του ἀκολουθώντας τον στὸν θάνατο, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ λάβει μέρος στὴν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν»[123].

Ἐπιθυμοῦσε νὰ ἔχει συμμετοχὴ στὸ Πάθος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Σύμφωνα μὲ τὸν ἀπόστολο Παῦλο ὁ ἄνθρωπος συμμετέχει στὸ Πάθος τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ μὲ τοὺς ἑξῆς τρόπους:

123. *«Τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν»* (Πρβλ.Φιλιππησίους γ 10).



Ἡ ἄκρα Ταπείνωσις: Βυζαντινὸ Μουσεῖο

α΄. Μὲ τὰ ἅγια Μυστήρια, ὅπως διδάσκει «ὅτι ὅσοι βαπτιστήκαμε μὲ πίστι στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ γίναμε μὲ τὸ βάπτισμα μέτοχοι τοῦ σταυρικοῦ Του θανάτου»[124].

«Γιατὶ μέχρις ὅτου ἔρθει ὁ Κύριος, ὁσάκις τρῶτε αὐτὸ τὸ ψωμὶ καὶ πίνετε αὐτὸ τὸ ποτήριο, διακηρύττετε τὸν θάνατο τοῦ Κυρίου»[125].

β΄ Ὅταν πάσχουμε καὶ ὑποφέρουμε γιὰ τὸν Κύριο καὶ Θεό μας διώξεις, εἰρωνεῖες, ἀποκλεισμούς, φυλακίσεις, βάσανα σκληρά, θάνατο. Ὁ Κύριός μας εἶπε:

«Μακάριοι εἶστε ὅταν σᾶς χλευάσουν καὶ σᾶς καταδιώκουν καὶ σᾶς κακολογήσουν μὲ κάθε ψεύτικη κατηγορία ἐξαιτίας μου»[126].

Μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπευθυνόμενος στοὺς πιστούς θεωρεῖ, ὅτι τὸ νὰ πάσχει ὁ ἄνθρωπος ἐξ αἰτίας τοῦ Χριστοῦ, εἶναι δωρεὰ ἀπὸ τὸν Θεό, ἀφοῦ «σὲ μᾶς δόθηκε χάρισμα, ὄχι μόνο νὰ πιστεύουμε στὸν Χριστό, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑποφέρουμε γι᾽ Αὐτόν»[127].

124. *«Ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν»* (πρὸς Ρωμαίους στ΄ 3).

125. *«Ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνετε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ»* (πρὸς Κορινθίους Α΄ ιγ΄ 26).

126. *«Μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ᾽ ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ»* (Ματθαίου ε΄ 11).

127. «Ἡμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ οὐ μόνον εἰς αὐτὸν πιστεύειν ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν» (πρβλ.πρὸς Φιλιππησίους α΄ 29).

γ΄. Ὅταν ὑπομένουμε θλίψεις ὡς δοκιμασία τῆς πίστεώς μας, γιὰ νὰ ἀποδείξουμε τὴ πίστι μας.

«Ἀδελφοί μου, νὰ χαίρεστε ὅταν δοκιμάζεστε ἀπὸ πολλοὺς καὶ διαφόρους πειρασμούς· γιατὶ πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι μέσα ἀπὸ τὴν δοκιμασία τῆς πίστεώς σας γεννιέται ἡ ὑπομονή»[128].

δ΄. Ὅταν ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὴν ἀπόκτησι τῆς ἀρετῆς κατὰ τὸν ἀποστολικὸ λόγο «ὅλοι ὅσοι θέλουν νὰ ζήσουν μὲ εὐσέβεια, σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θὰ ἀντιμετωπίσουν διωγμούς»[128].

Ἡ συμμετοχὴ αὐτὴ στὸ Πάθος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιστέφεται ἀπὸ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασί μας καὶ τὴν συμμετοχή μας στὴν δόξα τοῦ ἀναστάντος Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

«Ὁ Θεὸς ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ σκοπὸς τῶν πάντων, ἐνῶ ὁδήγησε πολλοὺς υἱοὺς στὴν δόξα, ἔπρεπε μὲ τὸ πάθος νὰ ὁδηγήσει τὸν χορηγὸ τῆς σωτηρίας τους στὴν ὁλοκλήρωση τοῦ ἔργου του»[129].

128. *«Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις, γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν»* (Ἰακώβου α΄ 2-3).

128. *«Πάντες οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ διωχθήσονται»* (Τιμοθέου Β΄ γ΄ 12).

129. *«Ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι᾽ ὃν τὰ πάντα καὶ δι᾽ οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι»* (Ἑβραίους β΄ 10).